

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

JAVNOG PREDUZEĆA „HRVATSKE TELEKOMUNIKACIJE“ D.D. MOSTAR

2023.

Broj: 01-02-09-11-4-2835-7/23

Sarajevo, juli 2024.

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	4
II.	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
III.	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	8
IV.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	9
1.	UVOD	9
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA	9
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	10
5.	PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE	14
5.1	Izrada i donošenje plana poslovanja.....	14
5.2	Izveštavanje.....	15
6.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	15
6.1	BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD.....	16
6.1.1	Prihodi	16
6.1.1.1	Prihodi iz ugovora sa kupcima.....	16
6.1.1.2	Ostali prihodi i dobiti	17
6.1.2	Rashodi.....	17
6.1.2.1	Poslovni rashodi	18
6.1.2.2	Nabavna vrijednost prodane robe.....	18
6.1.2.3	Troškovi sirovina i materijala	18
6.1.2.4	Troškovi energije i goriva	18
6.1.2.5	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja.....	19
6.1.2.6	Amortizacija.....	21
6.1.2.7	Troškovi primljenih usluga	21
6.1.2.8	Ostali poslovni rashodi i troškovi.....	23
6.1.3	Finansijski rezultat.....	24
6.2	BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA.....	24
6.2.1	Dugoročna imovina.....	24
6.2.1.1	Nekretnine, postrojenja i oprema.....	24
6.2.1.2	Imovina s pravom korištenja	27
6.2.1.3	Nematerijalna imovina	27
6.2.1.4	Ulaganja u zavisne subjekte.....	28
6.2.2	Odložena porezna imovina.....	28
6.2.3	Kratkoročna imovina.....	28
6.2.3.1	Zalihe.....	28
6.2.3.2	Potraživanja od kupaca.....	29
6.2.3.3	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku.....	30
6.2.3.4	Novac i novčani ekvivalenti.....	30
6.2.4	Kapital.....	31
6.2.5	Obaveze.....	32
6.2.5.1	Dugoročne obaveze	32
6.2.5.2	Kratkoročne obaveze	32
6.2.6	Popis imovine i obaveza	33
6.3	IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA	33
6.4	IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	33
6.5	BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	33
7.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	34
8.	NABAVKE	34
9.	SUDSKI SPOROVI.....	36
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	37
V.	PRILOZI	39
1.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	39
2.	IZJAVA RUKOVODSTVA	39

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar (u daljnjem tekstu: Društvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja – Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. 12. 2023. godine, Bilans uspjeha – Izveštaj o ukupnom rezultatu za period od 1. 1. 2023. do 31. 12. 2023. godine, Izveštaj o tokovima gotovine – Izveštaj o gotovinskim tokovima na dan 31. 12. 2023. godine, Izveštaj o promjenama na kapitalu za period koji završava na dan 31. 12. 2023. godine, te Bilješke uz finansijske izvještaje.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Društva na 31. 12. 2023. godine, finansijsku uspješnost, novčane tokove i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju finansijskih izvještaja obavili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava.¹ Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 200 – Principi finansijske revizije i ISSAI 2000–2899 – standardi finansijske revizije. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Društvo na datum bilansa ima kratkoročno oročena sredstva u iznosu od 45.000.000 KM (tačka 6.2.3.3 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona koja su, po našoj profesionalnoj procjeni, od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima bavili smo se u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju mišljenja, i ne dajemo posebno mišljenje o njima. Utvrdili smo da su sljedeća pitanja ključna, koja treba objaviti u našem izvještaju:

¹ Odluka o usvajanju i objavi INTOSAI Okvira profesionalnih objava („Sl. novine FBiH“, broj 59/22). INTOSAI Okvir profesionalnih objava (engl. IFPP) čini tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Priznavanje prihoda

Društvo je na 31. 12. 2023. godine iskazalo prihode iz ugovora s kupcima u iznosu od 200.005.734 KM. Oni predstavljaju prihode osnovne djelatnosti Društva, a potiču od prodaje usluga mobilne telefonije, usluga fiksne telefonije i prodaje robe.

Računovodstvenim politikama utvrđeno je da se prihodi priznaju kada je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi priticati u Društvo i da se ove koristi mogu pouzdano izmjeriti, kada Društvo ispuni obavezu izvršenja koja je definisana ugovorom i kada se kontrola nad dobrima ili uslugama prenese na kupca. Usmjerali smo pažnju na ovo područje zbog činjenice da postoji značajan rizik od priznavanja prihoda od djelatnosti prodaje roba i pružanja usluga mobilne i fiksne telefonije, kao i drugih telekomunikacijskih usluga koje Društvo pruža, te zbog činjenice da su prihodi važna mjera u procjeni uspješnosti poslovanja Društva.

Priznavanje prihoda predstavlja ključno pitanje revizije obzirom na složenost sistema i veliki obim podataka i transakcija koje se obrađuju, jer Društvo pruža širok spektar usluga velikom broju korisnika usluga koje su u dinamičnom poslovnom okruženju podložne čestim cjenovnim i tarifnim promjenama, zbog čega je priznavanje prihoda u skladu sa zahtjevima MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima od posebne važnosti. Osim navedenog, primjena ovog standarda se u određenoj mjeri zasniva i na procjenama koje Uprava donosi i koje se odnose na primjenu odgovarajućeg računovodstvenog tretmana za priznavanje prihoda.

Provjerili smo priznavanje prihoda i njihovo evidentiranje kroz testiranje prihoda na bazi uzorka. Cilj je bio uvjeriti se da li se prihodi priznaju u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Naše revizijske procedure, između ostalog, uključivale su:

- ispitivanje i ocjenjivanje, odnosno razmatranje usklađenosti računovodstvene politike Društva primijenjene u priznavanju prihoda sa MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima i zahtjevima primjenjivih standarda finansijskog izvještavanja;
- testiranje priznavanja prihoda u odgovarajućem periodu;
- testiranje alokacije prihoda na različite komponente u aranžmanima sa više vrsta proizvoda i usluga;
- testiranje tačnosti obračuna izlaznih računa u skladu sa važećim cjenovnicima i zaključenim ugovorima sa kupcima, i evidentiranih transakcija na tom osnovu na bazi uzorka izlaznih računa;
- provjeru ima li evidentiranih prihoda koji ne zadovoljavaju zahtjev za priznavanje;
- testiranje usaglašenosti konfirmacija kupaca sa evidencijama Društva, kao i usaglašenosti informacija iz biling sistema sa glavnom knjigom;
- procjenu adekvatnosti, potpunosti i tačnosti objava koje se odnose na prihode, u skladu sa zahtjevima sadržanim u MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima.

Na osnovu prikupljenih dokaza, smatramo da je priznavanje prihoda vršeno u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda (tačka 6.1.1.1 Izvještaja).

Najmovi

Društvo je na 31. 12. 2023. godine iskazalo obaveze po osnovu najmova u iznosu od 19.239.856 KM.

Primjenjuje standard MSFI 16 – Najmovi od 1. 1. 2019. godine. Priznavanje najmova po MSFI-ju 16 za posledicu je imalo značajne promjene u finansijskom izvještavanju – na pozicijama bilansa stanja, te u drugačijim iskazivanjima rashoda u bilansu uspjeha. Dosadašnji troškovi zakupnina po ugovoru o najmovima, koji su kapitalizirani prema MSFI-ju 16, zamijenjeni su troškovima amortizacije imovine s pravom korištenja, te pripadajućim troškovima kamata.

Naše revizijske procedure, između ostalih, uključivale su:

- Analizu uzoraka;
- Ispitivanje sistema ugovaranja i identifikacije najmovi;
- Provjeru da li ima evidentiranih najmovi koji ne zadovoljavaju zahtjev za priznavanje;
- Procjenu potpunosti i tačnosti objava povezanih s najmovima u skladu sa zahtjevima sadržanim u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Na osnovu prikupljenih dokaza, smatramo da je priznavanje najmovi vršeno u skladu sa zahtjevima Međunarodnih računovodstvenih standarda (tačka 6.2.1.2 Izvještaja).

Ostala pitanja

Finansijske izvještaje Društva za godinu završenu 31. 12. 2022. godine revidirao je drugi revizor, Revizija Fircon d.o.o. Mostar, koji je izrazio nemodifikovano mišljenje o tim finansijskim izvještajima 27. 4. 2023. godine.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava Društva odgovorna je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

U sastavljanju finansijskih izvještaja Uprava je odgovorno za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovilo Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Društva;

- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi rukovodstvo, zasnovano na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima, ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju;
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Između pitanja o kojima se komunicira s rukovodstvom, mi određujemo ona koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja, i to su ključna revizijska pitanja. Opisuju ih u izvještaju, osim ako zakon ili regulativa sprečava njihovo objavljivanje, ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da ih ne treba objaviti jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice izvještavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Javnog preduzeća „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar za 2023. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Društva za 2023. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Pravilnikom o radu utvrđen je samo broj radnih mjesta, ali ne i potreban broj izvršilaca, što nije u skladu sa članom 118. Zakona o radu. Društvo je Pravilnikom utvrdilo 474 radna mjesta, a na 31. 12. 2023. godine bila su zaposlena 1.232 izvršioca. S obzirom na to da nije utvrđen ukupan broj zaposlenika, ne može se utvrditi stvarno potreban broj izvršilaca, niti adekvatno planirati prijem zaposlenika (tačka 4. Izvještaja);**
2. **Društvo nije vršilo analizu i ispitivanje tržišta prije provođenja postupaka nabavki, a postupkom direktnog dogovora zaključeni su ugovori za nabavku roba i usluga u iznosu od 18.667.561 KM, što čini 34% ukupnih nabavki, čime nije ispoštovan princip transparentnosti, s ciljem osiguranja efikasnog korištenja javnih sredstava. Također, Pravilnikom o nabavkama nije uređen žalbeni postupak u skladu sa aktom Agencije za javne nabavke (tačka 8. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava. Primijenjeni standardi su ISSAI 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora, ISSAI 140 – Kontrola kvaliteta za vrhovne revizijske institucije, ISSAI 400 – Principi revizije usklađenosti i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema INTOSAI Okviru profesionalnih objava detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Društva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **Vođenje evidencija o radnom vremenu vrši se na način da je kod svih zaposlenika iskazan identičan početak i kraj radnog vremena, a vrijeme korištenja pauze u toku rada nije navedeno, zbog čega izražavamo sumnju u njihovu vjerodostojnost (tačka 6.1.2.5 Izvještaja);**
- **Društvo je u 2023. godini za 64 zaposlenika na osnovu sporazumnog prestanka ugovora o radu isplatilo otpremnine u bruto iznosu od 2.594.447 KM, dok je istovremeno u stalni radni odnos primilo 22 zaposlenika, što dovodi u pitanje opravdanost zaključivanja sporazuma. Navedeno je imalo za posljedicu vanredne troškove u poslovanju Društva, bez izvršene analize njihove opravdanosti (tačka 6.1.2.5 Izvještaja);**
- **pored 71 vlastitog vozila, Društvo za potrebe obavljanja poslovnih aktivnosti koristi i 138 vozila po osnovu ugovora o operativnom najmu koji su zaključeni u 2019. godini, čiji je trošak u 2023. godini iznosio je 679.194 KM. Društvo nije vršilo analizu opravdanosti korištenja službenih vozila po osnovu najma, na osnovu koje bi se ocijenilo da li je ovako velik broj vozila koja su uzeta u najam opravdan.**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, Uprava Društva odgovorna je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedila namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s INTOSAI Okvirom profesionalnih objava, uvijek otkriti značajnu neusklađenost kada ona postoji. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Društva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 15. 7. 2024. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić, s. r.

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.

II. REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Izvršiti unos mape procesa i registra rizika u aplikaciju PIFC u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH.	4.
2.	Donijeti pravilnik o radu na način utvrđen Pravilnikom o izradi i objavljivanju internih općih akata, te sistematizacijom radnih mjesta utvrditi broj izvršilaca određenog radnog mjesta, u svrhu efikasne i efektivne realizacije ciljeva Društva.	4.
3.	Trogodišnji plan poslovanja donositi u rokovima koji su utvrđeni Procedurom finansijskog planiranja, praćenja i izvještavanja i Zakonom o javnim preduzećima.	5.1
4.	Trogodišnji plan poslovanja donositi u rokovima koji su utvrđeni Procedurom finansijskog planiranja, praćenja i izvještavanja i Zakonom o javnim preduzećima.	6.1.2.4
5.	Prisustvo na poslu evidentirati na način utvrđen Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.	6.1.2.5
6.	Izvršiti analizu opravdanosti isplaćenih stimulativnih otpremnina koje značajno utiču na troškove poslovanja Društva.	6.1.2.5
7.	Internim aktom utvrditi način odobravanja i kriterije za dodjelu mobilnih uređaja koji se daruju u svrhu promocije Društva.	6.1.2.8
8.*	Za prostore koje koristi Društvo treba osigurati dokaze, regulisati pravo korištenja, te izvršiti uknjižbu vlasništva kod nadležnih sudova.	6.2.1.1
9.	Pravilnikom o blagajničkom poslovanju urediti blagajničko poslovanje prodajnih mjesta i postupanje sa naplaćenom gotovinom.	6.2.3.4
10.	Donijeti izmjene i dopune Pravilnika o nabavci u dijelu koji se odnosi na pravnu zaštitu učesnika u postupku nabavki, kako bi se osigurala mogućnost podnošenja žalbi.	8.
11.*	Planom nabavki predvidjeti provođenje transparentnijih postupaka nabavki roba i usluga, kojima će se osigurati efikasniji način korištenja sredstva Društva.	8.
12.*	Vršiti analizu i ispitivanje tržišta, kako bi se realno procijenio i planirao iznos nabavke, u skladu sa Pravilnikom o nabavkama.	8.

* nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda (3)

III. KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
 - Pravilnik o kontnom okviru i sadržaju konta za privredna društva;
 - Međunarodni računovodstveni standardi;
 - Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje;
 - Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja;
 - Zakon o privrednim društvima;
 - Zakon o javnim preduzećima u FBiH;
 - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
 - Zakon o finansijskom poslovanju;
 - Zakon o radu;
 - Zakon o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH;
 - Zakon o porezu na dobit;
 - Zakon o porezu na dohodak;
 - Zakon o doprinosima;
 - Statut;
 - Pravilnik o nabavkama;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Javno preduzeće „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar je dioničko društvo koje pruža telekomunikacijske usluge na lokalnom, državnom i međunarodnom nivou kroz usluge fiksne i mobilne telefonije, usluge interneta i prenos podataka, te veleprodaju ugovornih i IP usluga i telekomunikacijskih kapaciteta. Društvo samostalno obavlja djelatnost od 3. 1. 2003. godine, nakon reorganizacije ranijeg jedinstvenog preduzeća „Hrvatske pošte i telekomunikacije“ Mostar i njegove podjele na JP „Hrvatske pošte“ d.o.o. Mostar i JP „Hrvatske telekomunikacije“ d.o.o. Mostar. Upisano je u registar Kantonalnog suda u Mostaru. Njegovi osnivači su Federacija BiH, „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Zagreb (u daljnjem tekstu: HT d.d. Zagreb) i „Hrvatska pošta“ d.d. Zagreb. Osnivačka prava u ime Federacije BiH vrši Vlada Federacije BiH, putem Federalnog ministarstva prometa i komunikacija.

Do 2009. godine bilo je organizovano kao društvo sa ograničenom odgovornošću. Skupština Društva na sjednici održanoj 1. 4. 2009. godine donijela je odluku o promjeni oblika i usklađivanju statusa sa Zakonom o privrednim društvima, kojom se pravni subjekt preoblikuje u dioničko društvo. Rješenjem Općinskog suda u Mostaru od 8. 6. 2009. godine izvršeno je povećanje osnovnog kapitala, izmjena oblika organizovanja, punog i skraćenog naziva firme. Društvo je organizovano u dvije glavne funkcionalne strukture: korporativne jedinice – Korporativna jedinica predsjednika Uprave i Korporativna jedinica za finansije, i direkcije – Direkcija za nepokretnu mrežu i Direkcija za pokretnu mrežu, u okviru kojih su organizacioni dijelovi, sektori i odjeli. Društvo u sudskom registru ima upisano 18 podružnica koje su registrovane na području Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Društva uređena je unutrašnja organizacija, sistematizacija radnih mjesta, rukovođenje organizacionim dijelovima Društva, grupe složenosti poslova i druga pitanja u vezi sa organizacijom rukovođenja. U Društvu je na 31. 12. 2023. godine bilo 1.232 zaposlenih.

Sjedište Društva je u Mostaru, Ulica Kneza Branimira bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Društva za 2023. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate poslovanja. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, s prekidima u periodu od oktobra 2023. do marta 2024. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PREDUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Društva za 2019. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Društvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama s ciljem prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke	
1.	Izvršeno je usklađivanje Statuta sa Zakonom o tržištu vrijednosnih papira.
2.	Uprava Društva je revidirala Plan poslovanja na godišnjem nivou i usaglasila sa kretanjima na komercijalnom tržištu.
Djelimično realizovana preporuka	
1.	Društvo poduzima aktivnosti vezane za rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za cjelokupnu imovinu. Međutim, aktivnosti na obezbjeđenju dokumentacije i usklađivanju knjigovodstvenih evidencija sa zemljišnim knjigama nisu okončane.
Nerealizovane preporuke	
1.	Prilikom provođenja nabavki roba i usluga provoditi transparentnije postupke nabavki, kojima će se osigurati efikasniji način korištenja sredstava Društva.
2.	Vršiti analizu i ispitivanje tržišta, kako bi se realno procijenio i planirao iznos nabavke.

Nakon izvršene revizije za 2023. godinu dato je ukupno 12 preporuka, od čega je devet novih i tri preporuke koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2019. godinu (dvije nerealizovane i jedna djelimično realizovana).

Postupanje po Pismu menadžmentu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i usklađenost poslovanja. Putem pisma menadžmentu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuće preporuke, kako bi se preduzele aktivnosti s ciljem njihovog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, i kako se one ne bi ponovile u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2023. godinu.

U pismu menadžmentu dato je osam preporuka, od kojih je šest implementirano do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji, jedna je djelimično implementirana, a za jednu preporuku nisu preduzete aktivnosti.

Implementacijom većeg broja preporuka datih u pismu menadžmentu Uprava je pokazala spremnost za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti i uspostavljanje sistema internih kontrola.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Društvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu sa važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Finansijsko upravljanje i kontrola je sveobuhvatan sistem internih kontrola koji uspostavljaju i za koji su odgovorni rukovodioci korisnika javnih sredstava, a kojim se upravljajući rizicima osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva sredstva koristiti pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno. Sistem internih kontrola uspostavlja se donošenjem internih propisa i akata, u skladu s važećom regulativom.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH², Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH³ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁴ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.

Rukovodstvo Društva je odgovorno za uspostavljanje sistema internih kontrola, radi ostvarenja programskih ciljeva rada. Faktor koji najviše utiče na funkcionisanje sistema internih kontrola je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja, prenošenje ovlaštenja, vrednovanje rezultata rada, sistem nagrađivanja i poštivanje zakonskih propisa.

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i njihova usklađenost s važećim zakonskim i drugim propisima. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje internih akata.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o provođenju finansijskog upravljanja u javnom sektoru u FBiH, Društvo je 27. 4. 2017. godine imenovalo koordinatore i tim za finansijsko upravljanje i kontrolu, i sačinilo Mapu procesa. Društvo je sačinilo godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu. Izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole sačinjen je po COSO komponentama (kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacija, praćenje i procjena sistema). Postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu, Uprava je u februaru 2024. godine sačinila registar rizika i donijela internu proceduru upravljanja rizicima, s ciljem uspostavljanja sistema internih kontrola u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH. **Obavljenom revizijom utvrđeno je da Društvo nije postupilo u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 21. 6. 2023. godine, kojim je utvrđena obaveza unosa mape procesa i registra rizika u aplikaciju PIFC (modul za finansijsko upravljanje i kontrolu) najkasnije do 30. 11. 2023. godine.**

Osnovni opći akt je Statut iz 2017. godine, koji je donijela Skupština Društva. Društvo je, po preporuci Ureda za reviziju institucija u FBiH iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2019. godinu, izvršilo usklađivanje Statuta sa članom 264. Zakona o tržištu vrijednosnim papirima⁵ u dijelu koji odnosi na prodaju vrijednosnih papira u procesu privatizacije. Statut je izmijenjen i dopunjen četiri puta.

Zakonom o radu⁶ u članu 118. definisano je da poslodavac koji zapošljava više od 30 radnika donosi i objavljuje pravilnik o radu, kojim se uređuju plaće, organizacija rada, sistematizacija radnih mjesta, posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa i druga pitanja značajna za radnika i poslodavca, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom. U Društvu je u primjeni Pravilnik o radu iz 2017. godine. Sastavni dio Pravilnika su četiri priloga koja se odnose na organizaciju Društva, funkcije i obim poslova organizacijskih struktura, sistematizaciju poslova i radnih mjesta i plaće, dodatke i naknade plaća, sa izvršenim izmjenama i dopunama. Uvidom u Pravilnik i njegove izmjene i dopune utvrđeno je, između ostalog, da je u **Prilogu III – Sistematizacija poslova i radnih mjesta** iz 2017. godine sistematizovano 348 radnih mjesta, a samo u dijelu izmjena i dopuna iz 2023. godine ovaj broj povećan je na 474. **Za sistematizovana radna mjesta nije utvrđen broj izvršilaca, te su na 474 radnih mjesta na 31. 12. 2023. godine bila zaposlena 1.232 izvršioca. U 2023. godini zaposlena su 22 radnika na neodređeno putem javnog konkursa u skladu sa Zakonom o radu. Planom poslovanja predviđeno je da se u 2023. godini izvrši zapošljavanje 21 novog zaposlenika.**

Pravilnikom o radu u Prilogu III – Sistematizacija poslova i radnih mjesta Društvo nije utvrdilo ukupan broj potrebnih izvršilaca posla, što može rezultirati neadekvatnim planiranjem potrebnih resursa i neefikasnom i neefektivnom realizacijom poslovnih ciljeva Društva.

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

³ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 85/2008, 109/2012, 86/2015 i 25/2017

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16, 89/18, 23/20, 49/21 i 44/22

S obzirom na to da sistematizacijom nije utvrđen ukupan broj zaposlenika, nismo mogli ocijeniti popunjenost radnih mjesta u Društvu.

Pravilnikom o izradi i objavljivanju internih općih akata iz 2019. godine u dijelu koji se odnosi na izmjene i dopune internih akata utvrđeno je da ukoliko se mijenja pravilnik/poslovnik, a izmjene i dopune su većeg obima, izrađuje se novi akt, kao i da, ukoliko postoji više izmjena i/ili dopuna nekog općeg akta, može se izraditi prečišćeni tekst, koji se usvaja po proceduri.

S ciljem efikasne i efektivne upotrebe Pravilnika o radu, a s obzirom na to da je izmjenama i dopunama izmijenjeno više od 50% osnovnog akta, ukazujemo da je potrebno pristupiti donošenju novog ili prečišćenog teksta ovog akta kako nalaže Pravilnik o izradi i objavljivanju internih općih akata.

Postupajući po preporukama iz Pisma menadžmentu, Društvo je donijelo interni akt o organizaciji računovodstvenog informacionog sistema kojim se određuje način prijema, formiranja, kretanja, odlaganja i čuvanja dokumentacije, kao i postupci, metode i tehnike za vođenje poslovnih knjiga i ostali postupci i metode, koji je neophodan za pouzdanu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, te je općim aktom propisalo detaljan kontni plan koji je usaglašen s propisanim kontnim okvirom. Također, Naputak o isplati jednokratne novčane pomoći za slučaj teške bolesti radnika iz 2022. godine usaglašen je sa Uredbom o izmjeni i dopuni Uredbe o naknadama koje nemaju karakter plaće⁷, koja je u primjeni od 14. 9. 2023. godine.

Društvo je donijelo značajan broj internih akata kojima su uređene procedure i postupanja zaposlenika u obavljanju poslova i radnih zadataka, kao što su Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o finansijskom poslovanju, Pravilnik o blagajničkom poslovanju, Pravilnik o nabavkama, i drugi.

Preporuke:

- **izvršiti unos mape procesa i registra rizika u aplikaciju PIFC u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH;**
- **donijeti pravilnik o radu na način utvrđen Pravilnikom o izradi i objavljivanju internih općih akata, te sistematizacijom radnih mjesta utvrditi broj izvršilaca određenog radnog mjesta, u svrhu efikasne i efektivne realizacije ciljeva Društva.**

Organi Društva

Organi upravljanja i rukovođenja u Društvu su: Skupština, Nadzorni odbor, Uprava i Odbor za reviziju.

Skupštinu čine svi dioničari. Svaki dioničar ima u Skupštini broj glasova prema udjelu u osnovnom kapitalu. Skupština, koja se sastaje najmanje jednom godišnje, odlučuje o svim bitnim segmentima poslovanja: o Statutu, osnovnom kapitalu, raspodjeli dobiti i pokriću gubitaka, statusnim promjenama, usvajanju godišnjih izvještaja, imenovanju i razrješenju članova Nadzornog odbora itd. Tokom 2023. godine održana je jedna redovna i tri vanredne sjednice. Na održanim sjednicama Skupštine donesene su odluke o izmjenama i dopunama Statuta, usvajanju Plana poslovanja za period 2023-2025. godina, odluka o usvajanju Izvještaja o poslovanju za 2022. godinu, odluka o raspodjeli dobiti iz 2022. godine, odluka o izboru i imenovanju članova Odbora za reviziju zbog isteka mandata.

Nadzorni odbor ima jedanaest članova, a djelokrug rada ovog tijela između ostalog uključuje i nadziranje, vođenje i poslovanje Društva, usvajanje izvještaja Uprave, imenovanje i razrješenje članova Uprave, davanje saglasnost na određene odluke Uprave, nadzor postupka javnih nabavki, i drugo. Nadzorni odbor imenovan je odlukom Skupštine 12. 7. 2021. godine na mandatni period od četiri godine. Članovi Nadzornog odbora su: Davor Tomić, predsjednik, Maja Mandić, zamjenica predsjednika, i članovi Gordana Galić, Emir Konjhodžić, Darko Perković, Dragan Gabrić, Kristina Žulj, Jelena Adrović Krčmar, Karlo Došen, Siniša Đuranović i Peter Veil.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 68/23

Sjednica Nadzornog odbora održava se najmanje jedanput u tri mjeseca. Tokom 2023. godine Nadzorni odbor je održao dvanaest sjednica, od čega deset dopisnih i dvije redovne. Na održanim sjednicama razmatrani su i usvojeni: izvještaji Odbora za reviziju, izvještaji o zaključenim ugovorima o nabavkama, Plan poslovanja za period 2023-2025. godina i revidirani Plan poslovanja za period 2023-2025. godine, Plan nabavki za 2023. godinu, Program otpremnina za sporazumni prestanak ugovora o radu, Izvještaj o poslovanju za 2023. godinu, Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu, i drugo.

Upravu čine četiri člana: predsjednik Uprave – direktor i tri člana – izvršni direktori: za finansije, za pokretnu mrežu i za nepokretnu mrežu. Mandat članova Uprave traje četiri godine. Uprava je kolektivno tijelo i vodi poslovanje Društva, saziva Skupštinu i donosi opće akte i odluke Društva, te zastupa Društvo i odgovara za zakonitost poslovanja. U periodu od 1. 7. 2019. do 4. 5. 2023. godine članovi Uprave bili su: Vilim Primorac, predsjednik uprave – direktor, Gordana Bilić, član Uprave – izvršni direktor za finansije, Goran Kraljević, član Uprave – izvršni direktor za pokretnu mrežu i Tomislav Ruk, član Uprave – izvršni direktor za nepokretnu mrežu. Nadzorni odbor je 4. 5. 2023. godine razriješio članove Uprave i imenovao v.d. članove Uprave: Goran Kraljević, v. d. predsjednika Uprave – direktora, Gordana Bilić, v.d. člana Uprave – izvršni direktor za finansije, Draženko Pažin, v. d. člana Uprave – izvršni direktor za pokretnu mrežu i Tomislav Ruk, v.d. člana Uprave – izvršni direktor za nepokretnu mrežu. Sjednice Uprave održavaju se prema potrebi, a najmanje jedanput mjesečno. Uprava je tokom 2023. godine održala 58 sjednica, na kojima su donesene odluke iz nadležnosti Uprave.

Odbor za reviziju ima tri člana, predsjednika i dva člana, koje imenuje Skupština na prijedlog Nadzornog odbora u skladu sa zakonom i Statutom. Odbor za reviziju imenuje vanjskog revizora, direktora Odjela za internu reviziju, razmatra godišnju studiju rizika i plan revizije i omogućuje Odjelu za internu reviziju da vrši svoje obaveze u skladu sa međunarodnim revizijskim standardima. Odbor za reviziju održava sjednice po potrebi a najmanje jedanput u mjesecu. Odlukom Skupštine od 28. 9. 2023. godine razriješen je Odbor za reviziju u sastavu: Ivan Miletić, predsjednik i članovi Dragan Zelenika i Dragan Prusina, radi isteka mandata, a imenovan je novi Odbor za reviziju na mandatni period od četiri godine u sastavu: Ivan Miletić, predsjednik i članovi Želimir Raspudić i Dragan Prusina.

Interna revizija

Interna revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i konsultantska aktivnost kreirana sa ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje društva. Ona pomaže društvu da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja. Interna revizija je dio cjelokupnog sistema internog nadzora s ciljem ispitivanja pravilnosti rada i poslovanja, a služi u svrhu pomoći pri otklanjanju uočenih nepravilnosti putem davanja preporuka za poboljšanja.

U Društvu je uspostavljen Odjel za internu reviziju u skladu sa članom 27. Zakona o javnim preduzećima u FBiH kojeg čine tri člana: direktor, koji nije zaposlenik Društva, i dva izvršioca. Odlukom Odbora za reviziju o imenovanju direktora Odjela za internu reviziju od 10. 11. 2023. godine imenovana je Danijela Gargo na mandatni period od četiri godine, koja je bila direktor Odjela i u prethodna dva mandata. U skladu sa članom 28. stav b. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, i članom 145. Statuta Društva, Odbor za reviziju dužan je imenovati direktora Odjela za internu reviziju na osnovu javnog konkursa ukoliko Ured za reviziju institucija u FBiH nije upoznao javno preduzeće sa svojom namjerom da izvrši imenovanje u roku od 30 dana od dana kada je generalni revizor obaviješten. Prema članu 27. tačke 1. i 5. navedenog Zakona, nakon razrješenja direktora Odjela za internu reviziju generalni revizor ima pravo da imenuje novog direktora odjela za internu reviziju. **Društvo nije postupilo u skladu sa članom 27. i 28. Zakona o javnim preduzećima, prema kojima je bilo u obavezi obavijestiti Ured za reviziju institucija u FBiH o svojoj namjeri imenovanja direktora Odjela za internu reviziju.**

Usvojen je Pravilnik o internoj reviziji. Sačinjen je program rada i Studija rizika za 2023. godinu. Trogodišnji Strateški plan za period 2023-2025. godina pripremljen je i donesen u skladu sa odredbama Zakona o internoj reviziji institucija u FBiH.

Godišnjim planom rada Odjela za internu reviziju za 2023. godinu, koji je sačinjen je na osnovu usvojene Studije rizika za 2023, obuhvaćeni su rizici iz područja koja će se revidirati, pregled revizorskih projekata iz pojedinih kategorija rizika, vrijeme planirano za obavljanje svakog od revizijskih projekata. Odjel je sačinio sedam izvještaja, koji su se odnosili na reviziju poduzetih mjera i realizaciju preporuka za 2023. godinu, reviziju dostatnosti sigurnosne opreme na ključnim objektima, reviziju održavanja sistema, reviziju zakupa zemljišta i poslovnih prostora, reviziju sistema internih kontrola u Društvu, reviziju postupaka nabavki, reviziju starosne i kvalifikacione strukture zaposlenih. Odjel za internu reviziju je sačinio godišnji izvještaj o radu, u kojem je navedeno da su u pojedinačnim izvještajima konstatovane nepravilnosti za koje su date preporuke radi njihovog otklanjanja, o čemu je podnio i konačne izvještaje Odboru za reviziju. U Izvještaju o radu konstatovano je da Uprava kontinuirano poduzima aktivnosti na realizaciji datih preporuka i da je veći broj preporuka realizovan.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je izvršena adekvatna procjena rizika za procese na nivou Društva, te da su provedene revizije u 2023. godini fokusirane na rizične procese. Na osnovu navedenog konstatujemo da je obim izvršenih revizija dovoljan da se prepoznaju potencijalna prikazivanja i pomogne Društvu u ispunjenju ciljeva i poboljšanju poslovanja

Sačinjen je Godišnji izvještaj interne revizije za 2023. godinu (GI-IR) koji je dostavljen Federalnom ministarstvu finansija – Centralnoj harmonizacionoj jedinici.

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je u novembru 2021. godine usvojila novi Akcioni plan za borbu protiv korupcije za period od 2021. godine do donošenja nove strategije za borbu protiv korupcije u FBiH, u kojem je u skladu sa ciljevima i mjerama ovog plana utvrđena obaveza donošenja, odnosno ažuriranja plana integriteta u roku od šest mjeseci od dana usvajanja akcionog plana. Društvo je, postupajući po preporuci iz Pisma menadžmentu, donijelo Plan integriteta s ciljem onemogućavanja koruptivnih aktivnosti, u skladu sa Akcionim planom za borbu protiv korupcije.

Transparentnost rada

Članom 2. Zakona o javnim preduzećima⁸ u Federaciji BiH propisana je obaveza objavljivanja informacija o organizacionoj strukturi i finansijskom poslovanju javnog preduzeća putem internet-stranice, kako bi ove informacije bile dostupne javnosti. Obavljenom prethodnom revizijom konstatovano je da na internet-stranici nije objavljena organizaciona struktura Društva, te da su posljednje informacije o finansijskom poslovanju (finansijski izvještaji) objavljene za 2018. godinu. U Pismu menadžmentu data je preporuka da se na internet-stranici objave informacije organizacionoj strukturi i finansijskom poslovanju u skladu sa članom 2. Zakona o javnim preduzećima, po kojoj je Društvo postupilo.

5. PLANIRANJE I IZVJEŠTAVANJE

5.1 Izrada i donošenje plana poslovanja

Uprava Društva, u skladu sa članovima 22-24. Zakona o javnim preduzećima, Statutom i Procedurom finansijskog planiranja, praćenja i izvještavanja, sačinjava trogodišnje planove poslovanja. Izrađeni nacrt plana poslovanja, nakon odobrenja Nadzornog odbora, usvaja Skupština Društva. Društvo je Procedurom finansijskog planiranja, praćenja i izvještavanja utvrdilo da planovi i budžeti za narednu godinu trebaju biti odobreni najkasnije do završetka tekuće godine. Uprava je 17. 3. 2023. utvrdila Prijedlog trogodišnjeg plana poslovanja za period 2023-2025, koji je Nadzorni odbor odobrio 5. 4. 2023, a Skupština 26. 4. 2023. godine.

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 8/05, 81/08, 22/09 i 109/12

Trogodišnji plan nije donesen u rokovima utvrđenim Procedurom finansijskog planiranja, praćenja i izvještavanja, niti u skladu sa članom 24. Zakona o javnim preduzećima, kojim je definisano da će plan poslovanja predstavljati osnov poslovnih aktivnosti javnog preduzeća za period za koji je donesen u pogledu onih pitanja koja sadrži. Trogodišnji plan je urađen sa detaljnim analizama trenutnog stanja i planiranih aktivnosti po sektorima. U finansijskom aspektu trogodišnjeg plana dat je pregled očekivanih prihoda, rashoda, kapitalnih izdataka, izvora finansiranja, otplate kredita i finansijskog rezultata.

Praćenje izvršenja Plana poslovanja vrši Uprava, sa korporativnom jedinicom za finansije i ostalim organizacijskim dijelovima, učesnicima u procesu planiranja. Uprava mjesečno, polugodišnje i godišnje razmatra ostvarenje godišnjeg plana poslovanja i u slučaju potrebe donosi odluku o revidiranju i usaglašavanju plana poslovanja, radi njegovog prilagođavanja nastalim promijenjenim uslovima.

Planom za 2023. godinu planirani su ukupni prihodi u iznosu od 210.854.139 KM, rashodi u iznosu od 210.500.898 KM, te bruto dobit u iznosu od 353.241 KM. U skladu sa članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, Uprava Društva je dužna razmotriti te u slučaju potrebe, a u skladu s njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja, radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu. Uprava je 1. 12. 2023. godine utvrdila revidirani Plan poslovanja za period 2023-2025. godine, na koji je Nadzorni odbor je dao saglasnost 18. 12. 2023. godine, a Skupština usvojila 17. 1. 2024. godine.

Planirani⁹ i ostvareni pokazatelji finansijskog poslovanja dati su u tabeli: u KM

Rb.	Pozicija	Ostvareno u 2022. godini	Plan za 2023. godinu	Ostvareno u 2023. godini	Indeks (5/3)	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I	Prihodi	202.721.128	210.854.139	209.137.829	103	099
II	Rashodi	201.892.823	210.500.898	207.660.230	103	099
III	Dobit prije poreza (I-II)	828.305	353.241	1.477.599	178	418

Ukupno ostvareni prihodi u 2023. godini iskazani su u iznosu od 209.137.829 KM, što je u odnosu na Plan manje za 1.716.310 KM, a u odnosu na prethodnu godinu više za 6.416.701 KM.

Rashodi u 2023. godini iskazani su u iznosu od 207.660.230 KM, što je u odnosu na Plan manje za 2.840.668 KM, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 5.767.407 KM.

Društvo je ostvarilo dobit prije poreza u iznosu od 1.477.599 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 649.294 KM, a u odnosu na Plan više za 1.124.358 KM.

Preporuka:

- **Trogodišnji plan poslovanja donositi u rokovima koji su utvrđeni Procedurom finansijskog planiranja, praćenja i izvještavanja i Zakonom o javnim preduzećima.**

5.2 Izvještavanje

Izvještaj o poslovanju Društva za 2023. godinu do okončanja revizije nije razmatrao Nadzorni odbor niti Skupština.

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnje finansijske izvještaje za 2023. godinu Društvo je sačinilo i dostavilo nadležnom organima i institucijama, u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

Reviziju finansijskih izvještaja Društva za 2023. godinu obavilo je društvo KPMG B-H d.o.o. Sarajevo, i dato je nemodifikovano mišljenje.

⁹ Planirani podaci su iz Plana poslovanja za 2023. godinu

6.1 BILANS USPJEHA – IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD

6.1.1 Prihodi

Ukupno ostvareni prihodi u 2023. godini iskazani su u iznosu od 209.137.829 KM i veći su za 3% ili 6.416.701 KM u odnosu na ostvarene prihode u 2022. godini.

Struktura ostvarenih prihoda u obračunskom periodu iskazana je kako slijedi: u KM

	1. 1.-31. 12. 2023.	1. 1.-31. 12. 2022.
PRIHODI	209.137.829	202.721.128
Prihodi iz ugovora s kupcima	200.005.734	193.800.382
Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama	21.861	0
Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu	180.766.692	174.665.410
Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu	19.217.181	19.134.972
Ostali prihodi i dobici	9.132.095	8.920.746

Priznavanje prihoda uređeno je Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama. Prihodi se najvećim dijelom ostvaruju pružanjem usluga fiksne i mobilne telefonije, knjigovodstveno se evidentiraju po svakoj vrsti usluge (pristupna taksa, pretplata, priključak, dodatne usluge, iznajmljivanje opreme za ADSL, usluge prepaid mreže – e-bonovi, usluge postpaid mreže – SMS biling, ostali biling, itd.).

6.1.1.1 Prihodi iz ugovora sa kupcima

Prihodi iz ugovora sa kupcima iskazani su u iznosu od 200.005.734 KM i čine 95,63% ukupnih prihoda, a njihova struktura data je u sljedećoj tabeli: u KM

	1. 1.-31. 12. 2023.	1. 1.-31. 12. 2022.
Prihodi iz ugovora s kupcima	200.005.734	193.800.382
Prihodi od prodaje robe	23.215.384	23.835.404
Prihodi od pruženih usluga	176.790.350	169.964.978

Društvo je Računovodstvenim politikama utvrdilo da primjenjuje MSFI 15 – Prihodi od ugovora s kupcima, koji su na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. 1. 2018. godine. Standard se zasniva na načelu da se prihodi priznaju kada se kontrola nad dobrima ili uslugama prenese na kupca tako da pojam kontrole nad dobrima i uslugama zamjenjuje ranije korišteni termin prenosa rizika i koristi. Negativan efekat primjene MSFI-ja 15 – Prihodi od ugovora s kupcima na prihode tekuće godine je 253.057 KM.

Formiranje cijena usluga i roba definisano je Pravilnikom o načinu formiranja cijena usluga i roba iz 2011. godine. Pravilnikom je utvrđeno da se cijene svih usluga formiraju slobodno na osnovu istraživanja tržišta, a za usluge za koje Regulatorna agencija za komunikacije propisuje granične vrijednosti, cijene se dodatno usklađuju. Cjenovnik roba i usluga i odluke o izmjenama i dopunama Cjenovnika donosi Uprava Društva. Ulazni elementi za formiranje cijene roba su nabavna cijena i marža. Cijena robe koja se nudi u sklopu asemblirane usluge formira se slobodno, na osnovu istraživanja tržišta sa ciljem postizanja konkurentnosti. Ulazni elementi za formiranje cijena asemblirane usluge su: nabavna vrijednost terminalne opreme koja je u sastavu asemblirane usluge, tarifni paket telekomunikacijske usluge koja je u sastavu asemblirane usluge, dužina trajanja pretplatničkog odnosa na koji se pretplatnik obavezuje, broj priključaka koje pretplatnik posjeduje. Društvo je kreiralo integralne cjenovnike koji se odnose na privatne i poslovne korisnike usluga, i dostupni su na internet-stranici Društva.

Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu iskazani su u iznosu od 23.215.384 KM, ostvareni su prodajom terminalne opreme, laptopa, mobilnih i fiksnih aparata u okviru asemblirane usluge.

Prihodi od pruženih usluga iskazani su u iznosu od 176.790.350 KM, od kojih se 157.551.308 KM odnosi na domaće tržište, a 19.217.181 KM na inostrana tržišta.

Prihodi od prodaje usluga na domaćem tržištu najvećim dijelom ostvareni su od prodaje usluga fiksne i mobilne telefonije pravnim i fizičkim licima. U strukturi ovih prihoda najznačajniji su prihodi ostvareni od: telefonskih pretplata (32.166.489 KM), pretplata na IPTV (8.559.166 KM) i interkonekcije (7.517.346 KM).

Najznačajniji prihodi od prodaje usluga na inostranom tržištu su od roaminga (5.873.753 KM) i interkonekcije (12.200.979 KM).

Razmatranjem usklađenosti računovodstvene politike Društva u priznavanju prihoda sa zahtjevima primjenjivih standarda finansijskog izvještavanja, utvrdili smo da su računovodstvene politike u skladu sa MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima.

Na osnovu uzorka i uvidom u ugovore, izlazne račune i pripadajuće evidencije poslovnih događaja, utvrđeno je da se prihodi priznaju u periodu na koji se odnose, da se vrši adekvatna alokacija prema vrstama proizvoda i usluga u skladu sa zaključenim ugovorima, kao i da se izlazni računi pripremaju i evidentiraju u skladu sa zaključenim ugovorima sa kupcima i važećim cjenovnicima. Navedenim revizorskim procedurama nisu identifikovani oni prihodi koji ne zadovoljavaju zahtjev za priznavanje u skladu sa MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima. Na osnovu uvida u informacije iz glavne knjige i biling sistema nisu uočene neusaglašenosti.

Društvo najznačajniji dio prihoda ostvaruje upotrebom biling sistema za izlazne račune putem kojeg se automatizmom vrši priprema i kontrola izlaznih računa i u kojem su integrisane softverske kontrole za sve sastavne dijelove računa kako bi se osiguralo da iznosi budu u skladu sa važećim cjenovnikom, dok se evidencija vrši putem interfejsa koji povezan sa glavnom knjigom.

Revizijskim procedurama je obuhvaćeno testiranje prihoda uvidom u ugovore, izlazne fakture i pripadajuće evidencije, odnosno testiranje priznavanja prihoda u odgovarajućem periodu, alokacija prihoda prema vrstama proizvoda i usluga, usklađenost sa važećim ugovorima i cjenovnicima, kao i potpunost i tačnost objava povezanih s prihodima, na osnovu kojih smo utvrdili da Društvo priznaje prihode od ugovora sa kupcima u skladu sa zahtjevima sadržanim u MSFI 15 – Prihodi od ugovora sa kupcima.

6.1.1.2 Ostali prihodi i dobici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 9.132.095 KM, a najvećim dijelom čine ih ostali poslovni prihodi u iznosu od 5.840.693 KM, finansijski prihodi u iznosu od 2.383.413 KM.

Najznačajniji ostali poslovni prihodi odnose se na prihode od zakupa prostora i opreme (ADSL, IPTV) (5.435.921 KM), a najznačajniji finansijski prihodi odnose se na cassa sconto od dobavljača (500.882 KM), zatezne kamate (557.705 KM), prihode od kamata na depozite (552.468 KM), prihode od provizija za komisionu prodaju i goodwilla (254.931 KM).

6.1.2 Rashodi

Struktura ostvarenih rashoda, iskazana u finansijskim izvještajima, je sljedeća: u KM

	1. 1. - 31. 12. 2023.	1. 1. - 31. 12. 2022.
RASHODI	207.660.230	201.892.823
Poslovni rashodi:	202.215.970	195.095.885
Nabavna vrijednost prodane robe	23.896.550	22.952.470
Troškovi sirovina i materijala	758.492	599.495
Troškovi energije i goriva	6.176.879	6.043.620
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	51.671.679	48.601.637
Amortizacija	52.759.158	50.780.969
Troškovi primljenih usluga	47.354.575	47.079.737
Ostali poslovni rashodi i troškovi	19.508.637	19.037.957
Ostali rashodi i gubici	5.444.260	6.796.938

6.1.2.1 Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu od 202.215.970 KM i čine najznačajniju stavku u strukturi ukupnih rashoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 3,65% ili 7.120.085 KM. Poslovni rashodi u direktnoj su vezi sa ostvarenim prihodima po osnovu obavljanja osnovne djelatnosti.

6.1.2.2 Nabavna vrijednost prodate robe

Nabavna vrijednost prodate terminalne opreme iskazana je u iznosu od 23.896.550 KM i odnosi se na troškove nabavke telefonskih aparata za pružanje asemblirane usluge fiksne i mobilne mreže, kao i nabavke laptopa, tableta i televizora u okviru asemblirane usluge. Prodaja robe se fakturiše na prodajnim mjestima putem POS uređaja, zatim se na osnovu dnevne rekapitulacije prometa evidentira u SAP-u na dnevnoj bazi. Razduženje prodajnog mjesta radi se po svakom pojedinačnom KIF-u iz POS-a. Knjiženje troška prodate robe radi se na dnevnoj bazi na osnovu podataka KIF-a. Istovremeno se priznaje prihod od prodaje trgovačke robe i trošak nabavne cijene trgovačke robe. U 2023. godini ostvaren je prihod od prodaje trgovačke robe u iznosu od 23.215.384 KM.

Sukcesivne nabavke robe vršene su od dobavljača: MOBIS electronic d.o.o. Sarajevo, Tehno mag d.o.o. Orašje, Kim Tec d.o.o. Vitez i dr.

6.1.2.3 Troškovi sirovina i materijala

Troškovi sirovina i materijala iskazani su u iznosu od 758.492 KM i odnose se na utrošene sirovine i materijal (694.244 KM) i otpis sitnog inventara i ambalaže (64.248 KM).

6.1.2.4 Troškovi energije i goriva

Troškovi energije i goriva iskazani su iznosu od 6.176.879 KM i najvećim dijelom odnose se na troškove električne energije u iznosu od 5.236.398 KM i troškove dizela i benzina za motorna vozila u iznosu od 689.254 KM.

Iskazani troškovi goriva se odnose na utrošeno gorivo za potrebe vozila. Društvo raspolaže sa 71 vozilom, uglavnom za potrebe tehničke službe, a koriste se u skladu sa Pravilnikom o korištenju službenih vozila, iz 2019. godine. Pravilnikom je definisano vođenje evidencije o izdatim putnim nalogima. Na kraju mjeseca vrši se usaglašavanje evidencija putnih naloga, u skladu sa izvještajem o potrošnji goriva. Zadužena osoba za vozilo raspolaže karticama za sipanje goriva isključivo u tu svrhu. Kontrolu nad korištenjem službenih vozila vrši Odjel za logistiku, upravljanje nekretninama i voznim parkom.

Društvo, pored vlastitih vozila za potrebe obavljanja poslovnih aktivnosti koristi i 138 vozila po osnovu zaključenih ugovora o operativnom najmu sa: Porsche Leasing d.o.o. Sarajevo – 78 vozila, Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo – 6 vozila, M.R.M. export-import d.o.o. Ljubuški – 11 vozila, GUMA X d.o.o. Mostar – 25 vozila i APOLO d.o.o. Mostar – 18 vozila. Nabavna vrijednost ove imovine iznosi 4.696.276 KM, a ispravka vrijednosti 3.799.634 KM na 31. 12. 2023. godine. Trošak najma za ova vozila u 2023. godini iznosio je 679.194 KM. Društvo vozila po osnovu operativnog najma koristi od 2019. godine na osnovu zaključenih okvirnih sporazuma. **Društvo nije vršilo analizu opravdanosti korištenja službenih vozila po osnovu najma na osnovu koje bi se ocijenilo da li je ovako veliki broj vozila koja su uzeta u najam opravdan.**

Preporuka:

- ***Izvršiti analizu korištenja službenih vozila po osnovu najma te na osnovu toga preispitati opravdanost velikog broja vozila koja su uzeta u najam.***

6.1.2.5 Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 51.671.679 KM sa sljedećom strukturom: u KM

Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja	51.671.679
Bruto plaće zaposlenih	39.133.727
Ostale naknade zaposlenih	12.197.888
Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora	340.064

Obračun i isplata plaća definisani su Zakonom o radu, Granskim kolektivnim ugovorom za područje telekomunikacija u FBiH,¹⁰ Kolektivnim ugovorom za JP Hrvatske telekomunikacije¹¹ i Pravilnikom o radu (prilog IV – Plaće, dodaci i naknade plaća u poduzeću i prilog III – Sistematizacija poslova i radnih mjesta).

Osnovna plaća je proizvod najniže neto plaće i odgovarajućeg koeficijenta složenosti poslova koje radnik obavlja. Najniža neto plaća je proizvod neto satnice i broja sati redovnog rada za pojedini mjesec. Neto satnica prije oporezivanja utvrđena Pravilnikom iznosila je 3,87 KM, do juna 2023. godine kada je uvećana na 4,07 KM. Na osnovu uslova i složenosti radnih mjesta, radna mjesta razvrstana su u šest grupa za koje su utvrđeni koeficijenti u rasponu od 1,00 do 5,05. Pored osnovne plaće, Pravilnikom o radu utvrđena su prava radnika na uvećanu plaću po osnovu minulog rada 0,4% za svaku navršenu godinu radnog staža, prekovremeni rad, noćni rad, rad na dan sedmičnog odmora i rad u dane praznika. Uvidom u dokumentaciju obračuna plaća za januar, maj, juli i decembar 2023. godine nisu utvrđene nepravilnosti.

Plaće članova Uprave Društva uređene su ugovorima o radu u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija FBiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu FBiH. Neto plaća predsjednika uprave Društva iznosi 4,9 prosječnih mjesečnih neto plaća isplaćenih u FBiH u prethodna tri mjeseca prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, a izvršnim direktorima utvrđena je mjesečna plaća u visini 4,5 prosječne mjesečne neto plaće isplaćene u FBiH u prethodna tri mjeseca. Ugovorima su definisana i prava na korištenje službenog vozila Društva za sve radne i neradne dane 24 sata na dan i na troškove službenog mobitela na teret Društva.

Zakonom o radu i pojedinačnim Kolektivnim ugovorom zaključenim kod poslodavca definisano je puno radno vrijeme od 40 sati sedmično i odmor u toku rada u trajanju od 30 minuta koji se ne uračunava u radno vrijeme. Pravilnikom o radu utvrđeno je puno radno vrijeme u trajanju od 40 sati sedmično, te da će se posebnom odlukom utvrditi radno vrijeme za određene skupine radnika s obzirom na prirodu posla i organizaciju rada (smjenski rad), ali nije utvrđen početak i kraj radnog vremena. Društvo je 18. 1. 2024. godine donijelo Odluku o rasporedu radnog vremena u smjenama: I smjena od 7:30 do 16:00, druga smjena od 13:30 do 22:00 i treća smjena od 22:00 do 6:30, kao i rad u turnusima od 7:00 do 19:00 i od 19:00 do 7:00, sa korištenjem odmora u trajanju od 30 minuta koje se ne uračunava u radno vrijeme. Evidentiranje prisustva na poslu vrši se po sektorima, na šiht listama koje ovjeravaju rukovodioci odjela i direktori sektora i dostavljaju Odjelu za riznicu, poslove upravljanja rizicima i obračun plaće. Izvršili smo uvid u evidencije prisustva na poslu za januar, juli i decembar 2023. godine za različite odjele, te utvrdili da se prisustvo na poslu evidentira unosom osmosatnog radnog vremena. U određenim jedinicama Društva uspostavljeno je elektronsko evidentiranje prisustva na poslu. Dostavljena nam je informacija da se poslovanje Društvo obavlja na 90 lokacija, od kojih se kod 16 prisustvo na poslu evidentira elektronskim putem, a na 46 lokacija (prodajnih mjesta) Društvo ne planira uvođenje elektronskog evidentiranja prisustva na poslu. **Međutim, uvidom u evidencije o prisutnosti na poslu za lokacije gdje nema elektronskog evidentiranja radnog vremena utvrdili smo da one nisu potpune, jer ne sadrže podatak o početku, niti završetku radnog vremena, kao ni periodima korištenja odmora u toku rada, što nije u skladu sa Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**¹²

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 50/23

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 51/23

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 92/16

Preporuka:

- **prisustvo na poslu evidentirati na način utvrđen Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.**

Otpremnine za odlazak u penziju iskazane su u iznosu od 285.624 KM, a isplaćuju se u visini šest prosječnih neto plaća u FBiH, prema posljednjem statističkom podatku Federalnog zavoda za statistiku. Uprava Društva donosi kvartalno odluku kojom se utvrđuje visina otpremnina za zaposlenike prilikom odlaska u penziju. **Društvo ne vrši rezervisanja u skladu sa MRS-om 19 – Primanja zaposlenih za otpremnine, kao ni rezervisanja za neiskorištene dane godišnjeg odmora (detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.5.1 Izvještaja).**

Pravilnikom o radu definisano je da se ugovor o radu na neodređeno vrijeme može sporazumno otkazati i ranije uz isplatu otpremnine. Društvo je u 2023. godini radi **sporazumnog prestanka ugovora o radu isplatilo otpremnine u bruto iznosu od 2.594.447 KM**. Planom poslovanja Društva za period 2023. – 2025. godina planiran je ukupni iznos od 4.800.000 KM za program otpremnina za sporazumni prestanak ugovora o radu, te je planirana realizacija za 2023. godinu 100 otpremnina, za 2024. i 2025. godinu po 50 otpremnina. Program otpremnina za sporazumni prestanak ugovora o radu u JP HT d.d. Mostar donesen je 15. 3. 2023. godine, na koji je Nadzorni odbor dao saglasnost 5. 4. 2023. godine. Programom su utvrđeni uslovi, mjerila i način isplate otpremnina za sporazumni prestanak ugovora o radu radnika. Osnovni kriterij za prijavu za sporazumni prestanak ugovora o radu uz isplatu otpremnine bio je da radnici imaju ugovor na neodređeno vrijeme u Društvu i da im je do ostvarivanja zakonskih uslova za penziju preostalo više od dvije godine. Na prijavu se ne mogu prijaviti radnici koji u roku od dvije godine od objave Oglasa za podnošenje prijave ispunjavaju uslove za starosnu penziju, radnici čiji radni odnos miruje ili se nalaze na neplaćenom odsustvu i radnici koji su zamrznu primanje penzije ostvarene po bilo kojem osnovu. Izuzetno, Uprava Društva može odlučiti i da prihvati i prijavu za sporazumni prestanak ugovora o radu uz isplatu otpremnine radnicima, koji u roku između jedne do dvije godine od dana podnošenja prijave ispunjavaju uslove za starosnu penziju u skladu sa članom 40. Zakona o PIO. Programom otpremnina obuhvaćena su sva zvanja radnika podijeljena u tri grupe: ostala, moguća i osnovna, s tim da radnici čije se zanimanje/zvanje klasifikuje kao osnovno imaju najmanji prioritet pri udovoljenju zahtjeva za isplatu poticajne otpremnine, a najveći prioritet imaju zanimanja/zvanja klasifikovana kao ostala. Iznosi otpremnina su određeni u rasponu od 15.000 do 40.000 KM u zavisnosti od koeficijenta iz Ugovora o radu i radnog staža iz službene evidencije. Društvo je provelo tri interna Oglasa za podnošenje prijave za sporazumni prestanak ugovora o radu uz isplatu otpremnine na koje se ukupno prijavilo 99 radnika, od čega je 72 ispunjavalo uslove i dobilo saglasnost od nadležnih članova Uprave, a isplata je izvršena za 64 radnika. Otpremnine su isplaćene uz zadnju plaću i na njih su isplaćeni svi pripadajući porezi i doprinosi. Uvidom u isplaćene otpremnine konstatovali smo da su ih ostvarili zaposlenici po sljedećim kategorijama radnog staža u Društvu: jedan zaposlenika sa navršenih šest godina u iznosu od 15. 000 KM, jedan sa sedam godina staža u iznosu od 20.000 KM, dva sa 13 godina u iznosu od 27.500 KM, jedan sa 15 godina u iznosu 30.000 KM, pet sa radnim stažom od 18 do 21 godine u rasponu od 20.000 KM do 30.000 KM, jedan sa 24 godine staža u iznosu od 20.000 KM, četiri sa radnim stažom od 25 do 27 godina u rasponu od 20.000 do 30.000 KM, tri sa stažom od 28 do 30 godina u rasponu od 22.500 KM do 35.000 KM, 19 sa stažom od 34 do 36 godina u rasponu od 20.000 KM do 40.000 KM i 18 sa stažom od 37 do 38 godina u rasponu od 25.000 KM do 40.000 KM, zavisno od radnih mjesta na kojim su radili.

Na osnovu navedenog, a imajući u vidu da je Društvo u 2023. godini primilo u stalni radni odnos 22 zaposlenika, postavlja se pitanje opravdanosti zaključivanja Sporazuma o prestanku Ugovora o radu prije svega jer značajan broj čine zaposlenici mlađe životne dobi koji su dobili značajna sredstva. Navedeno je imalo za posljedicu vanredne troškove u poslovanju Društva a da nije izvršena analiza njihove opravdanosti.

Preporuka:

- **Izvršiti analizu opravdanosti isplaćenih stimulativnih otpremnina koje značajno utiču na troškove poslovanja Društva.**

Troškovi ostalih naknada zaposlenih iskazani su u iznosu od 12.197.888 KM i odnose se na troškove naknada plaća (6.763.188 KM), troškove službenih putovanja zaposlenih (341.702 KM) i troškove ostalih primanja, naknada i materijalnih prava (5.092.998 KM).

Troškovi naknada plaća (6.763.188 KM) najvećim dijelom odnose se na naknade godišnjih odmora (3.936.095 KM), naknade za praznike i neradne dane (1.511.733 KM), naknade za bolovanja (1.436.551 KM).

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava (5.092.998 KM) najvećim dijelom odnose se na troškove naknade za ishranu u toku rada (3.198.102 KM), regresa za godišnji odmor (707.108 KM) i prijevoza na posao i sa posla (420.872 KM).

Naknada za topli obrok utvrđena je i obračunava se u visini od 1% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Naknada za prijevoz na posao i sa posla obračunava se i isplaćuje u skladu sa Odlukom o naknadi troškova prijevoza po zonama koju je donijela Uprava Društva 2009. godine. Odlukom su utvrđeni iznosi mjesečnih naknada za prijevoz zaposlenika na posao i sa posla za prosječan broj radnih dana u mjesecu (22 radna dana) za koji se isplaćuje naknada, zone, rasponi zona po kilometrima te način na koji će se naknada utvrđivati i isplaćivati. Visina naknade utvrđuje se na osnovu pismenog zahtjeva zaposlenika i izjave o udaljenosti mjesta stanovanja od mjesta rada u kilometrima, na osnovu koje se donosi rješenje o visini naknade. Naknade su utvrđene u iznosu od 35 KM do 200 KM mjesečno.

Regres za godišnji odmor isplaćen je u iznosu od 550 KM po radniku u skladu sa Odlukom Uprave Društva od 27. 4. 2023. godine. Ugovorima o radu članova Uprave definisano je da imaju pravo na isplatu regresa u visini jedne njihove plaće. Na razliku iznad porezno dopustivog iznosa plaćeni su pripadajući porezi i doprinosi.

Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora (340.064 KM) odnose se na naknade članovima Nadzornog (243.756 KM) i Odbora za reviziju (72.226 KM), naknade članovima skupštine (2.454 KM) i ugovore o djelu (21.628 KM). Naknada članovima Nadzornog odbora definisana je Odlukom o utvrđivanju visine mjesečne naknade predsjedniku i članovima Nadzornog odbora iz 2008. godine prema kojoj je predsjedniku i zamjeniku utvrđena naknada u visini od 90% od iznosa dvije prosječne isplaćene mjesečne neto plaće po zaposlenom ostvarene u FBiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku, zamjeniku predsjednika u visini od 90%, a članovima 80% utvrđene mjesečne naknade predsjednika Nadzornog odbora. Dva člana Nadzornog odbora su potpisala izjavu kojom se odriču prava na primanje naknade za svoj rad u Nadzornom. Predsjedniku Odbora za reviziju pripada mjesečna naknada u iznosu od 70% od utvrđene mjesečne naknade predsjedniku Nadzornog odbora a članovima 70% od utvrđene mjesečne naknade članovima Nadzornog odbora. Naknada punomoćnika koji ima ovlaštenje za zastupanje na Skupštini određena je u visini od 500 KM po održanoj sjednici u skladu sa Zakonom o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije BiH i javnih preduzeća u većinskom vlasništvu Federacije BiH¹³.

6.1.2.6 Amortizacija

Troškovi amortizacije iskazani su u iznosu od 52.759.158 KM. Obračunavaju se linearnom metodom otpisa, tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine, u skladu sa usvojenim politikama Društva, što je detaljnije pojašnjeno u tački 6.2.1.1 Izvještaja.

6.1.2.7 Troškovi primljenih usluga

Troškovi primljenih usluga iskazani su u iznosu od 47.354.575 KM i najvećim dijelom odnose se na troškove usluga izrade i dorade učinaka (28.781.512 KM), troškove reklame i sponzorstva (5.080.225 KM), troškove zakupa (4.876.408 KM) i troškove usluga održavanja (7.107.674 KM).

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 12/08

Troškovi usluga izrade i dorade učinaka odnose se na usluge interkonekcija - inozemstvo (10.113.179 KM), usluge interkonekcija – tuzemstvo (5.986.792 KM), troškove naknada za IPTV uslugu (3.549.867 KM), troškove prodanih usluga za prepaid distributera (1.313.292 KM) i troškove bonusa distributera (1.078.109 KM). Troškovi transakcija mrežnih usluga i interkonekcijskih usluga odnose se na usluge drugih operatera, nakon ispostavljanja mjesečnih faktura i izvršene kontrole prometa, međusobnim obračunom izvršenih i primljenih usluga od koji su najveći „Iskon internet“ d.d. Zagreb, „BH Telecom“ d.d. Sarajevo, „Mtel“ a.d. Banja Luka, „Orion Telekom“ d.o.o Beograd, „Deutsche Telekom AG“ i „Telekom Austrija AG“.

Troškovi naknada za IPTV uslugu odnose se na naknade na osnovu reemitiranja televizijskih kanala u skladu sa govorima sa potpisanim distributerima: Discovery Communications Europe Ltd, United Media Network AG, The Walt Disney Company Bulgaria EOOD, Sport klub d.o.o. Sarajevo i dr. Obračun se vrši na mjesečnom nivou, na osnovu broja korisnika pomnoženim sa ugovorenom naknadom.

Troškovi prodanih usluga za prepaid distributera odnose se na posredničke naknade koje Društvo plaća ovlaštenim posrednicima za distribuciju vrijednosnica koje se odnose na uslugu !hej kao i posredovanje u naplati usluga mobilne telefonije putem prodaje hej! Boxova na teritoriju BiH u ime i za račun Društva. Naknada se izračunava u zavisnosti od prodaje.

Troškovi reklame i sponzorstva odnose se najvećim dijelom na zakup medijskog prostora (3.145.068 KM) i sponzorstva (824.525 KM). *Usluge zakupa medijskog prostora* odnose se najvećim dijelom na okvirni sporazum zaključen sa Pro media group d.o.o Sarajevo za nabavku usluga planiranja i zakupa medija prema ciljanim grupama naručitelja u BiH. Za svaki pojedini posao Društvo isporučuje narudžbenicu najkasnije 15 dana prije pružanja usluge, a prema specifikaciji usluga koja je u prilogu okvirnog sporazuma. Plaćanje se vrši na osnovu ispostavljene fakture i dokaznog materijala za svaki medij (TV i radio postaje, printanih medija, OOH oglašavanje i internet).

Sponzorstva su realizovana na osnovu odluka Uprave Društva za sponzorstva do 20.000 KM, uz saglasnosti Nadzornog odbora za sponzorstva od 20.000 do 50.000 KM i saglasnost Vlade FBiH za sponzorstva preko 50.000 KM. Uprava odluke donosi na osnovu zahtjeva za sponzorstvo i prijedloga odjela za marketing. Najveći dodijeljeni iznosi sponzorstava odnose se na HNK Zrinjski 300.000 KM i HNK Široki brijeg 240.000 KM, oba na period od tri godine uz saglasnost Vlade FBiH, i Sveučilište u Mostaru u iznosu od 50.000 KM uz saglasnost Nadzornog odbora.

Uvidom u zahtjeve fudbalskih klubova konstatovali smo da Društvo u kontinuitetu sponzorira ove klubove, donoseći odluke o sponzoriranju na period od tri godine. Naime, u Odluci Vlade FBiH koja je donesena 29. 12. 2022. godine data je saglasnost na Odluku Nadzornog odbora na sponzoriranje klubova u iznosu od 300.000 KM odnosno 240.000 KM na period od 1. 1. 2023. do 31. 12. 2025. godine. U zahtjevima klubova navedeno je da su zahvaljujući podrškama koje su dobivali i u prethodne tri godine uspjeli ostvarivati uspješne rezultate rada i da će Društvo i u narednom periodu biti jedan od vodećih sponzora klubova.

Uvidom u zahtjeve za ostala sponzorstva konstatovali smo da se zahtjevi najčešće odnose na molbu za učešće Društva u finansiranju određenih manifestacija i finansijsku podršku za rad raznih udruženja, kao primjer navodimo: zahtjev Tamburaškog orkestrara Mostar odnosio se na molbu za učešće u sufinansiranju troškova puta u Rim; zahtjev Udruge Bosanskohercegovačkih Hrvata Prsten odnosio se na molbu za prikupljanje sredstva za studente; zahtjev Općine Vitez odnosio se na molbu za finansijsku podršku projekta „Božić u Vitezu“; zahtjev Hrvatskog odbojkaškog kluba Domaljevac odnosio se na molbu za finansijsku podršku rada Kluba. Na osnovu odluka Uprave zaključeni su ugovori o sponzorstvima kojima su utvrđene obaveze u pogledu marketinške promocije Društva i izvještavanja o izvršenim obavezama.

Troškovi za sponzorstva iskazani su na osnovu ispostavljenih računa, a za iskazane troškove nije vršena analiza njihove opravdanosti u kontekstu opravdanosti troškova i koristi za Društvo. Osim toga, Društvo u revidiranom periodu nije imalo nikakav akt kojim bi se utvrdili kriteriji, način podnošenja i davanja sponzorstva u cilju transparentnosti datih sponzorstva. Zbog toga je Društvo po preporuci Ureda za reviziju u martu 2024. godine, u vrijeme obavljanja konačne revizije, donijelo Pravilnik o sponzorstvima, kojim su uređena načela, kriteriji i postupak dodjele sponzorstva.

Troškovi zakupa iskazani su iznosu od 4.876.408 KM, a odnose se na zakupe koji nisu kapitalizirani u skladu sa MSFI-jem 16 – Najmovi, a najvećim dijelom čine ih: zakupi poslovnih prostora u zemlji (2.805.863 KM), zakupi infrastrukture-domaći (971.955 KM), zakup infrastrukture-inostrani (775.019 KM), zakup zemljišta (212.347 KM).

Troškovi usluga održavanja najvećim dijelom odnose se na usluge održavanja radijske opreme GSM i UMTS Ericsson (1.317.140 KM), održavanje HRTCC sistema (999.996 KM), održavanje IT aplikacija i sistema (763.551 KM), održavanje prijenosne opreme (507.094 KM), održavanje IP/MPLS – cisco (416.149 KM) i ostale usluge održavanja prema zaključenim ugovorima sa dobavljačima.

6.1.2.8 Ostali poslovni rashodi i troškovi

Ostali poslovni rashodi i troškovi iskazani su u iznosu od 19.508.637 KM i odnose se na troškove članskih doprinosa i sličnih obaveza (9.136.052 KM), poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravnih lica (4.382.445 KM), poštanskih i telekomunikacijskih usluga (3.616.855 KM), ostale nematerijalne troškove (1.240.075 KM), troškove neproizvodnih usluga (987.730 KM), troškove premija osiguranja (470.127 KM), reprezentacije (379.637 KM) i troškove platnog prometa (283.445 KM).

Troškovi članskih doprinosa i sličnih obaveza najvećim dijelom odnose se na naknade za korištenje frekvencije GSM (6.432.099 KM) koje Društvo plaća Regulatornoj komisiji za komunikacije (RAK), naknadu za korištenje frekvencije UMTS (1.000.000 KM), naknadu za upravljanje i monitoring GSM (646.918 KM) i dr.

U okviru *troškova poreza, naknada, taksi i drugih dažbina na teret pravnih lica* najznačajniji odnose se općinske komunalne naknade za mreže i GSM (2.672.695 KM) po rješenjima koje donose općine. *Troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga* najvećim dijelom odnose se na troškove distribucije računa preko pošte u iznosu od 2.925.154 KM prema ugovoru zaključenom sa Hrvatskom poštom d.o.o. Mostar.

Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu od 379.637 KM i najvećim dijelom odnose se na reprezentaciju kategorije „M“ (119.838 KM), trošak goodwilla koji predstavlja troškove promotivnih akcija za besplatno ustupanje mobitela (61.572 KM), trošak božićnih paketića i predstave za djecu (54.372 KM), vanjske usluge (51.418 KM) i isplate sa master card (50.129 KM). Način korištenja sredstava namijenjenih za troškove reprezentacije utvrđen je Pravilnikom o reprezentaciji i korištenju poslovnih kartica. Pravo na korištenje troškova reprezentacije imaju predsjednik i članovi Uprave, sekretar Društva, direktori sektora i rukovodioci regija, a Uprava može odobriti korištenje sredstava namijenjenih za troškove reprezentacije i drugim zaposlenicima Društva. Visina sredstava namijenjenih za troškove reprezentacije utvrđuje se za svaku godinu poslovnim planom Društva. Odlukom Uprave utvrđeni su limiti mjesečne potrošnje po osnovi Business MasterCard kartica u iznosima od 5.200 KM za članove Uprave, za direktore sektora za prodaju i sektora za marketing i veleprodaju 1.600 KM i za rukovoditelje odjela za poslovnu prodaju i odjela za privatnu prodaju 1.000 KM. Troškovi reprezentacije kategorije „M“ realizuju se na osnovu odluka Uprave o odobravanju izuzimanja mobilnih uređaja kojima se odobrava darivanje mobitela poslovnim partnerima u svrhu promocije preduzeća.

Društvo nije donijelo akt kojim su definisani način odobravanja i kriteriji po kojima se vrši dodjela uređaja u svrhu promocije. S obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi da je darivanje mobilnih aparata u svrhu promocije provedeno tako da se postignu najbolji efekti ove poslovne aktivnosti.

Preporuka:

- **internim aktom utvrditi način odobravanja i kriterije za dodjelu mobilnih uređaja koji se daruju u svrhu promocije Društva.**

6.1.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Društva za 2023. godinu iskazana je bruto dobit u iznosu od 1.477.599 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 649.294 KM. Po umanjenju bruto dobiti za porez na dobit, neto iskazana dobit iznosi 1.423.101 KM.

Do okončanja predmetne revizije Skupština Društva, u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima i Statutom Društva, nije donijela odluku o načinu raspodjele finansijskog rezultata za 2023. godinu.

6.2 BILANS STANJA – IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA

6.2.1 Dugoročna imovina

Struktura dugoročne imovine Društva na datum bilansa iskazana je u tabeli:

u KM

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
DUGOROČNA IMOVINA	283.604.422	280.446.096
Nekretnine, postrojenja i oprema	206.215.768	206.625.945
Zemljište	2.009.509	1.983.156
Građevinski objekti	29.260.228	29.977.541
Postrojenja, oprema i namještaj	150.512.007	148.436.527
Transportna sredstva	1.224.766	304.601
Ostala dugoročna materijalna imovina	371.056	371.056
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	22.838.202	25.553.064
Imovina s pravom korištenja	18.405.035	19.356.034
Zemljište	6.024.276	7.142.349
Građevinski objekti	11.112.055	10.112.874
Postrojenja i oprema	1.088.704	2.100.811
Nematerijalna imovina	56.824.186	52.118.933
Koncesije patenti, licence i druga prava	30.746.624	28.643.855
Ostala nematerijalna imovina	19.916.056	14.100.951
Nematerijalna imovina u pripremi	6.161.506	9.374.127

6.2.1.1 Nekretnine, postrojenja i oprema

U finansijskim izvještajima Društva na 31. 12. 2023. godine iskazane su nekretnine, postrojenja i oprema u vrijednosti 206.215.768 KM (nabavne vrijednosti 797.326.720 KM i ispravke vrijednosti 591.110.953 KM).

Materijalna imovina (nekretnine, postrojenja i oprema) se početno vrednuje po trošku ulaganja, te naknadno po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Struktura i promjene na nekretninama, postrojenjima i opremi daju se u tabeli:

Opis	Zemljišta	Građevinski objekti	Postrojenja, oprema i namještaj	Transportna sredstva	Mater. sred. u pripremi	Ostala mat. sred.	Ukupno
na 1. 1. 2023.	1.983.156	60.954.090	686.183.582	2.607.388	26.609.366	371.056	778.708.638
Direktna povećanja u 2023.	0	0	0	0	29.971.106	0	29.971.106
Prenos sa pripreme	26.353	517.899	30.2956.008	1.107.066	(32.607.325)	0	0
Otuđenje i rashodovanje	0	0	(5.167.425)	(276.830)	(3.964)	0	(5.448.219)
Ostalo	0	0	(5.904.805)	0	0	0	(5.904.805)
na 31. 12. 2023.	2.009.509	61.471.989	706.067.361	3.437.624	23.969.182	371.056	797.326.720
Akumulirana amortizacija							
na 1. 1. 2023.	0	30.976.549	537.747.056	2.302.787	1.056.301	0	572.082.693
Amortizacija	0	1.235.212	27.484.887	186.901	0	0	28.906.999
Otuđenje i rashodovanje	0	0	5.207.072	276.830	0	0	(5.483.902)
ostalo	0	0	-4.469.517	0	74.679	0	(4.394.837)
na 31. 12. 2023	0	32.211.760	555.555.354	2.212.857	1.130.981	0	591.110.953
na 1. 1. 2023.	1.983.156	29.977.541	148.436.528	304.601	25.553.064	371.056	206.625.945
na 31. 12. 2023.	2.009.509	29.260.228	150.512.007	1.224.766	22.838.201	371.056	206.215.767

Zemljište je iskazano u iznosu od 2.009.509 KM i u 2023. godini nije bilo značajnog povećanja.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu od 29.260.228 KM i odnose se na poslovne zgrade namijenjene za obavljanje poslovnih i administrativnih djelatnosti. Povećanje na ovoj poziciji u iznosu od 517.899 KM odnosi se na ulaganja u poslovne prostore, dok se smanjenje odnosi na obračunatu amortizaciju.

Postrojenja, oprema i namještaj iskazani su u iznosu od 150.512.007 KM, a čini ih oprema za obavljanje osnovne djelatnosti, kancelarijska i informatička oprema. Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme iskazano u iznosu od 30.956.008 KM odnosi se najvećim dijelom na opremu za bazne stanice. Smanjenje na ovoj poziciji izvršeno je po osnovu amortizacije i rashodovanje zastarjele, neispravne i dotrajale opreme po popisu i odlukama Uprave.

Transportna sredstva iskazana su u iznosu od 1.224.766 KM i čine ih putnička i teretna vozila za obavljanje djelatnosti. Povećanje vrijednosti ove imovine u iznosu od 1.107.066 KM odnosi se na nabavku 28 polovnih teretnih vozila i dva putnička vozila za potrebe Uprave od „M.R.M export-import“ d.o.o. Ljubuški za obavljanje djelatnosti, a smanjenje ove imovine odnosi se na rashodovanje zastarjelih vozila i obračunatu amortizaciju.

Materijalna sredstva u pripremi iskazana su u iznosu od 22.838.201 KM. Najvećim dijelom se odnose na ulaganja (11.619.412 KM) i investicijski materijal (11.218.789 KM). Ulaganja iskazana u iznosu od 8.904.647 KM predstavljaju investicije u toku, od kojih su najznačajnija: ulaganja u bazne stanice (2.575.224 KM), ulaganja u mreže (3.660.634 KM) i ulaganja u prenosnu opremu (2.668.789 KM).

Vrijednosno usklađenje, prema zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, radi se za imovinu u pripremi, odnosno za imovinu u pripremi na kojoj nije bilo kretanja u toku tekuće godine, a ulaganje je starije od tri godine. Društvo je izvršilo analizu ovih ulaganja i izvršilo procjenu umanjena vrijednosti imovine u pripremi u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine.

Izvršenim testiranjem utvrđeno je da je vrijednost imovine u pripremi starije od tri godine, iskazana u iznosu od 419.957 KM, bez evidentiranog prometa u 2023. godini. Za nju je izvršeno usklađenje prema zahtjevima standarda.

Amortizacija se obračunava linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja sredstva. Odluka o određivanju metode obračuna amortizacije, klase stalnih sredstava, korisnog vijeka trajanja i stopa za obračun amortizacije donosi se krajem godine za narednu godinu.

Stope amortizacije po grupama date su u tabeli:

Grupa sredstava	Vijek trajanja (godina)	Stopa amortizacije (%)
Građevine (upravne, poslovne zgrade i objekti)	20-55	1,8-5
Svjetlosni put, zračne i kablovske TT linije	30	3,33
Dalekovodi i trafostanice	25	4
Centrale, ATC i RSS, TG i TF uređaji	8,4	12
Internetska oprema, ADSL oprema, IPTV	6,8-8,4	12-15
Komutacije, billing sistem, sistem kontrole i nadzora	5-8,4	12-20
PC i prenosni računari i ADSL modemi	3-4	25-33,33
Softveri	5	20
Licence, osim GSM i UMTS licence	1-5	20-100
Vozila vlasništvu	5-12,5	8-20
Ostala oprema	6,8-14,4	7-15

Umanjenje vrijednosti sredstava

Društvo u skladu sa zahtjevima MRS-a 36 – Umanjenje vrijednosti imovine i zahtjevima iz članova 27. i 28. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH formira komisiju za utvrđivanje korisnog vijeka trajanja stalnih sredstava i metode obračuna amortizacije i provođenje testa na umanjenje vrijednosti stalnih sredstava. Komisija je izvršila analizu stalnih sredstava, preispitala procijenjeni korisni vijek trajanja stalnih sredstava, primijenjenu metodu obračuna amortizacije i važeći sistem razvrstavanja stalnih sredstava, o čemu je sačinjen Izvještaj. Izvještajem o radu ove komisije predloženo je da se amortizacija stalnih sredstava i dalje obračunava linearnom metodom, primjenom godišnjih amortizacionih stopa, i to odvojeno za svako pojedinačno sredstvo. Za određena sredstva (mobitele, CGNT sistem koji se odnosi na licence, DDOS sistem, putnička vozila) je predložena izmjena korisnog vijeka upotrebe, a izvršen je i test na umanjenje vrijednosti. Komisija je na osnovu provedene analize procijenila da će promjena korisnog vijeka upotrebe ovih sredstva u 2023. godini imati efekat smanjenja troška amortizacije za 958.085 KM, te da nema imovine čija je vrijednost u odnosu na knjigovodstvenu umanjena.

Vlasništvo nad nekretninama

U poslovnim knjigama iskazuju se određene nekretnine naslijeđene od pravnih prednika Društva za koje Društvo ne posjeduje dokaz o vlasništvu ili pravu raspolaganja. Društvo ne raspolaže dokumentacijom za dokazivanje prava vlasništva nad nekretninama prenesenim prilikom razdvajanja HPT-a Mostar na poštansku i telekomunikacijsku djelatnost, nisu riješeni imovinskopravni odnosi kako bi Društvo u potpunosti izvršilo prenos prava upravljanja ili raspolaganja, odnosno vlasništva nad ovom imovinom. Za jedan dio nekretnina za koje su sklopljeni sporazumi o podjeli nekretnina u vlasništvu HT-a i HP-a Mostar upisano je pravo vlasništva ili raspolaganja. Ostale nekretnine vode se na ime PTT saobraćaja, na općinama, školama, zadružnim domovima, te je za njih, u saradnji sa JP „Hrvatska pošta“ d.o.o. Mostar, potrebno provesti postupak dokazivanja prava vlasništva. Iako Društvo poduzima aktivnosti na rješavanju imovinskopravnih odnosa, nisu riješeni imovinskopravni odnosi za sve nekretnine koje Društvo koristi i u čijem je posjedu.

Preporuka:

- **za prostore koje koristi Društvo treba osigurati dokaze, regulisati pravo korištenja, te izvršiti uknjižbu vlasništva kod nadležnih sudova.**

Hipoteke i založno pravo

Društvo nema ograničenja u raspolaganju imovinom, niti su na nekretninama i pokretnim stvarima upisana založna prava u korist trećih lica.

6.2.1.2 Imovina s pravom korištenja

Struktura imovine s pravom korištenja na datum bilansa:

u KM

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
Imovina s pravom korištenja	18.405.035	19.356.034
Zemljište	6.024.276	7.142.349
Građevinski objekti	11.112.055	10.112.874
Postrojenja i oprema	1.088.704	2.100.811

Imovina s pravom korištenja iskazana je u neto iznosu 18.405.035 KM (bruto 40.805.382 KM i ispravka vrijednosti 22.400.347 KM). Strukturu ove imovine čine zemljište (6.024.276 KM), građevinski objekti (11.112.055 KM), oprema i vozila u najmu (1.088.704 KM) koji se vrednuju u skladu sa MSFI-jem 16 – Najmovi. Društvo ima 1.136 aktivnih zaključenih ugovora o najmu sa pravnim i fizičkim licima. Ugovori se zaključuju za obavljanje registrovane djelatnosti Društva.

Imovina s pravom korištenja predstavlja pravo najmoprimca na korištenje imovine tokom trajanja najma. Od prvog dana trajanja najma, najmoprimac priznaje imovinu s pravom korištenja i obavezu po osnovu najma. Na prvi dan trajanja najma, Društvo obavezu po osnovu tog najma mjeri po sadašnjoj vrijednosti svih plaćanja u vezi s najmom koja nisu izvršena na taj dan. Plaćanja se diskontuju po kamatnoj stopi sadržanoj u najmu ako je stopu lako utvrditi. U slučaju da kamatnu stopu nije moguće lako utvrditi, Društvo primjenjuje inkrementalnu kamatnu stopu zaduženja. Imovina s pravom korištenja naknadno se mjeri po modelu troška, osim ako primjenjuje neki od modela mjerenja iz tačaka 34. i 35. MSFI-ja 16.

Imovina s pravom korištenja amortizuje se tokom ugovorenog perioda najma na linearnoj osnovi. Period amortizacije imovine s pravom korištenja odgovaraju ugovorenom periodu najma.

Obračunata amortizacija u tekućoj godini iznosi 6.005.020 KM, a rashodi od kamata na obaveze iz najma u iznosu od 1.171.965 KM.

6.2.1.3 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina iskazana je u iznosu od 56.824.186 KM i odnosi se na:

- licence (26.515.259 KM) i najznačajnija su nematerijalna sredstva. Odnose se na GSM i UMTS dozvole;
- računarske programe – softver (19.916.055), koji predstavljaju prava na korištenje softvera;
- ostala nematerijalna sredstva (4.231.364 KM);
- nematerijalna sredstva u pripremi (6.161.505 KM).

Opis	Licence	Software	Ostala nematerijalna sredstva	Nematerijalna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost					
Na 1. 1. 2023.	191.723.239	52.521.228	8.212.348	9.374.127	261.830.942
Direktna povećanja u 2023. godini	0	0	0	21.231.514	21.231.514
Prenos sa pripreme	7.790.088	10.056.516	6.597.531	(24.444.136)	0
Otuđenje i rashodovanje	3.157.425	2.638.919	4.668.930	0	10.465.275
Ostalo	0	5.760.599	0	0	5.760.598
Na 31. 12. 2023.	196.355.902	65.699.424	10140.949	6.161.506	278.357.780
Akumulirana amortizacija					
Na 1. 1. 2023.	164.672.387	38.420.277	6.619.345	0	209.712.009
Amortizacija	8.325.681	5.562.289	3.959.169	0	17.847.139
Amortizacija iz ranijeg perioda	0	0	0	0	0
Otuđenje i rashodovanje	3.157.425	2.638.920	4.668.930	0	10.465.275
Ostalo	0	4.439.721	0	0	4.439.721
Na 31. 12. 2023.	169.840.643	45.783.368	5.909.584	0	221.533.595
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Na 1. 1. 2023.	27.050.852	14.100.951	1.593.003	9.374.127	52.118.933
Na 31. 12. 2023.	26.515.260	19.916.056	4.231.365	6.161.506	56.824.185

Društvo je 8. 4. 2019. godine od Regulatorne agencije (RAK) dobilo dozvolu o korištenju radiofrekventnog spektra na osnovu Ugovora o naknadi. Trajanje licence je 15 godina (do 8. 4. 2034. godine), a iznos 17.500.000 KM. Obaveze po osnovu naknada za 4G licencu izmiruju se u periodu od pet godina, uz godišnju otplatu od 3.500.000 KM, zaključno sa 30. 5. 2023. godine. Odlukom Uprave od 29. 11. 2019. godine produžava se upotrební vijek GSM i UMTS dozvole za narednih 15 godina, do isteka LTE licence. Efekti produženja upotrebnog vijeka na dodatnih 15 godina iznose 3.997.811 KM, a što se odražava na smanjenje troškova amortizacije na godišnjem nivou za ovu imovinu.

6.2.1.4 Ulaganja u zavisne subjekte

Skupština Društva je Odlukom broj: SD-1-2-3/20 od 13. 3. 2020. godine osnovala novo zavisno društvo Haloo d.o.o. Sarajevo, u 100% vlasništvu. Odlukom Uprave UD-3-52-48/20 od 20. 8. 2020. godine odobrena je uplata osnovnog kapitala koja je izvršena 24. 8. 2020. godine u iznosu od 990.000 KM. Zavisno društvo Haloo d.o.o. Sarajevo je osnovano s ciljem:

- nadogradnje pozitivnog modela haloo prepaida (pozitivno tržišno iskustvo, rast baze haloo prepaid, snaga brenda);
- širenje portfolija haloo usluge;
- odmak od tradicionalnog modela poslovanja dominantnih operatera;
- osnivanje društva kao jedini mogući model poslovanja u postpaid segmentu a kojim bi se zadovoljili svi potrebni preduslovi i regulatorne obaveze po Service providing modelu;
- osnova za nove telco i ICT usluge;
- tržišni trendovi migracije sa prepaid na postpaid.

U 2023. godini Društvo je imalo poslovne transakcije sa povezanim Društvom Haloo d.o.o. Sarajevo u ukupnom iznosu od 21.864 KM.

6.2.2 Odložena porezna imovina

Odložena porezna imovina su iznosi poreza na dobit koji su nadoknadivi u budućim periodima, a odnose se prije svega na privremene razlike koje se mogu odobriti u budućim periodima. Evidentiranje odloženih poreznih sredstava (imovine) može se vršiti po nekoliko osnova, a isto je definisano poreznim propisima, odnosno Zakonom o porezu na dobit.

Odložena porezna sredstva u 2023. godini u iznosu od 1.191.438 KM odnose se na obračunati porez na dobit za period 2016.-2023. godine, obračunat na privremene razlike po osnovu porezno nepriznatih rezervisanja za sudske sporove sa dugoročnim dospijanjem povrata na porezni bilans.

6.2.3 Kratkoročna imovina

Na 31. 12. 2023. godine Društvo iskazuje sljedeću strukturu kratkoročne imovine: u KM

	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Kratkoročna imovina:	128.991.155	133.464.524
Zalihe	6.066.883	6.908.329
Potraživanja od kupaca	43.196.063	42.037.076
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	44.894.523	30.000.000
Novac i novčani ekvivalenti	28.572.337	48.014.997
Akontacija poreza na dobit	75.668	211.280
Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	2.767.073	2.795.638

6.2.3.1 Zalihe

Zalihe se iskazuju po trošku ili neto ostvarivoj vrijednosti, ovisno o tome šta je niže. Trošak obuhvata direktan materijal i, ako je primjenjivo direktne troškove rada i sve režijske/indirektne troškove povezane s dovođenjem zaliha do njihove sadašnje lokacije i u sadašnje stanje. Trošak se utvrđuje primjenom metode prosječnog ponderisanog troška. Neto prodajna vrijednost predstavlja

procijenjenu prodajnu cijenu, umanjenu za sve procijenjene troškove dovršenja i troškove prodaje.

Ispravka vrijednosti zbog umanjenja priznaje se za zalihe koje su oštećene, u cijelosti ili djelomično zastarjele, ili duže zadržane na zalihi, neupotrebljive (zalihe lošeg kvaliteta i tehnološki zastarjele zalihe). Zalihe sitnog inventara otpisuju se 100% prilikom stavljanja u upotrebu.

Iskazana vrijednost zaliha (6.066.883 KM) najvećim dijelom se odnosi na zalihe trgovačke robe. **Trgovačka roba** kao kategorija zaliha podrazumijeva nabavljenu robu koju je kupio trgovac (na malo ili veliko) i koja se drži u skladištu ili na prodajnim mjestima sa ciljem dalje prodaje uz ugovore o telekomunikacijskim uslugama. Zalihe u maloprodaji evidentiraju se po maloprodajnoj vrijednosti u koju je ukalkulisana razlika u cijeni (RUC) i PDV. Neto vrijednost trgovačke robe bez RUC i PDV-a na 31. 12. 2023. godine je 5.569.598 KM, a najvećim dijelom se odnosi na vrijednost zaliha telefonskih aparata koje Društvo prodaje u okviru pružanja asemblirane usluge fiksne i mobilne telefonije.

6.2.3.2 Potraživanja od kupaca

Struktura potraživanja od kupaca na datum bilansa je sljedeća: u KM

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
Ukupno potraživanja od kupaca:	43.196.063	42.037.076
Kupci povezane strane	17.636	0
Kupci u zemlji	40.809.487	39.282.515
Kupci u inostranstvu	2.368.940	2.754.561

Potraživanja od kupaca iskazana su u iznosu od 43.196.063 KM (bruto potraživanja 109.837.938 KM; ispravka vrijednosti 66.641.875 KM).

Potraživanja u zemlji odnose se na telekomunikacijske usluge korisnicima u zemlji. Potraživanja za pružene usluge u inostranstvu u sistemu obračuna povezana su sa obavezama prema inostranim telekomunikacijskim operaterima, a međusobnim obračunom izvršenih i primljenih usluga utvrđuje se razlika za plaćanje ili naplatu. Po međunarodnim ugovorima, za telefonske usluge koje su nastale do datuma bilansa, za koje nije izvršeno usaglašavanje mjerenja prometa, vrši se procjena obračuna prihoda, koji se u narednoj godini koriguje stvarnim podacima nakon izvršenog usaglašavanja.

Ročna struktura potraživanja od prodaje na datum bilansa je sljedeća: u KM

Naziv	Nedospjelo	Do 30 dana	Od 30 do 90 dana	Od 90 do 180 dana	Od 180 do 730 dana	Preko 2 godine	Ukupno
Potraživanja od kupaca	31.206.373	6.737.898	960.570	399.839	1.338.378	2.553.005	43.196.063

Akumulirana ispravka vrijednosti iznosi 66.641.875 KM ili 61% bruto potraživanja od prodaje. Ispravka vrijednosti potraživanja je značajna, s obzirom na to da Društvo ima sve mehanizme naplate potraživanja (isključenje, blagovremeno utuženje, itd.).

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca rezultat je primjene MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti, koji uvodi koncept očekivanih kreditnih gubitaka umjesto koncepta nastalih gubitaka definisanih odredbama iz MRS-a 39 – Finansijski instrumenti, koji se više ne primjenjuje i koji je priznavao gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavio objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti finansijskog instrumenta, dok MSFI 9 dopušta izradu pojednostavljenog modela, matricu umanjenja vrijednosti za izračun očekivanih kreditnih gubitaka koji se temelji na historijskim stopama neispunjenja obaveza pojedinih poslovnih partnera tokom očekivanog vijeka potraživanja od kupaca, koja se usklađuju s procjenama budućih kretanja. Društvo koristi matricu za izračun umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca. Matrica umanjenja vrijednosti za izračun očekivanih gubitaka urađena je na osnovu detaljne analize svih potraživanja po vrstama usluga (mobilna, fiksna, veleprodaja) za periode od 2016. do 31. 12. 2018. godine, a zaključno sa naplatom 31. 12. 2021. godine. U skladu članom 16. Pravilnika o izmjeni i dopuni Pravilnika o računovodstvenim politikama – MSFI 9 – Finansijski instrumenti, Sektor za finansijsko poslovanje je izvršio revidiranje ECL matrice za utvrđivanje očekivanog kreditnog gubitka. Nove revidirane stope za 2023. godinu je usvojila Uprava Društva

Odlukom od 9. 11. 2023. godine, što je rezultiralo ukupnim troškom ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 2.491.654 KM u 2023. godini.

Izračunati su efekti revidirane ECL matrice na 31. 12. 2022. godine primjenom procenta revidirane nove ECL matrice na potraživanja od kupaca na 31. 12. 2022. godine. Razlika izračuna ispravke vrijednosti po revidiranoj novoj matrici i ispravke vrijednosti po staroj matrici na 31. 12. 2022. godine imala je pozitivan efekat (smanjenje ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca) u iznosu od 66.061 KM koja je knjižena u korist prihoda iz ranijeg perioda.

6.2.3.3 Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku

Na datum bilansa u finansijskim izvještajima iskazana je ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku: u KM

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku	44.894.523	30.000.000
Kratkoročni depoziti kod banaka	44.894.523	30.000.000

Kratkoročni depoziti kod banaka iskazani su u iznosu od 44.894.523 KM i čine ih kratkoročni depoziti oročeni kod tri banke: Intesa Sanpaolo Banka d.d. (38.000.000 KM); ASA Banka d.d. (2.000.000 KM); Addiko Bank d.d. (5.000.000 KM). Društvo je sa navedenim bankama zaključilo ugovore o oročenim depozitima čije je dospijeće u 2024. godini, uz ugovorene kamatne stope od 0,6% do 2,38%. Depoziti uključuju vrijednosno usklađivanje po MSFI-ju 9 – Finansijski instrumenti u neto iznosu od 180.445 KM. Kratkoročni depoziti kod banaka veći su za 14.894.523 KM ili 49,65% u odnosu na prethodnu godinu.

6.2.3.4 Novac i novčani ekvivalenti

Struktura novca i novčanih ekvivalenata na datum bilansa je sljedeća: u KM

Novac i novčani ekvivalenti:	28.572.337
Transakcijski računi – domaća valuta	26.462.679
Transakcijski računi strana valuta	2.050.551
Blagajne – domaća valuta	59.107

Novac i novčani ekvivalenti iskazani su u iznosu od 28.572.337 KM, a odnose se na novčana sredstva koja se vode na računima kod poslovnih banaka i blagajnama. Transakcijski računi otvoreni su kod poslovnih banaka u zemlji: UniCredit (glavni račun), Raiffeisen bank, Intesa Sanpaolo Banka, ASA Banka, Addiko Bank i Nova Banka. Predsjednik uprave – direktor i izvršni direktor za finansije ovlašteni su za potpisivanje i raspolaganje sredstvima kod poslovnih banaka.

Blagajničko poslovanje uređeno je Pravilnikom o blagajničkom poslovanju iz maja 2019. godine, kojim su regulisani: organizacija poslovanja blagajne, dokumentacija u blagajničkom poslovanju, kontrola blagajničkog poslovanja, upravljanje nalogima za službena putovanja, procedura odobravanja i isplate troškova iz blagajne, blagajnički maksimum, visina dnevnica za službena putovanja u zemlji i inostranstvu, način odobravanja službenih putovanja u zemlji i inostranstvu. Pravilnikom je utvrđeno da je blagajničko poslovanje organizovano na dvije lokacije, u Grudama i Mostaru. Osim glavne blagajne Društvo ima blagajne na 48 prodajnih mjesta gdje je evidentiran promet ostvaren vršenjem osnovne djelatnosti. Naplata računa se vrši i putem četiri platomata. Društvo je sačinilo interni akt Upute za rad platomata (greške, prijave, incidenti) kojim su propisana pravila i postupak zaposlenika prodaje u radu sa platomatima, upute kako se rješavaju pojedine greške i prijavljuju incidenti. **Pravilnikom o blagajničkom poslovanju nije uređeno blagajničko poslovanje blagajni koje Društvo ima na prodajnim mjestima, niti je utvrđen način postupanja sa gotovinom naplaćenom putem ovih blagajni.**

Visina blagajničkog maksimuma utvrđena je Odlukom Uprave od 30. 9. 2015. godine za sve blagajne i platomate, pojedinačno.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da Društvo gotov novac, ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti, uplaćuje na transakcijski račun, u skladu sa članom 20. Zakona o unutrašnjem platnom prometu¹⁴ i članom 8. Uredbe o uslovima i plaćanju gotovim novcem¹⁵.

Akreditivi se odnose na Business MasterCard kartice, odobrene u skladu sa Pravilnikom o reprezentaciji i korištenju poslovnih kartica i Ugovoru sa UniCredit bankom, sa utvrđenim godišnjim limitom za članove Uprave.

Preporuka:

- **Pravilnikom o blagajničkom poslovanju urediti blagajničko poslovanje prodajnih mjesta i postupanje sa naplaćenom gotovinom.**

6.2.4 Kapital

Na datum bilansa iskazan je kapital sa sljedećom strukturom: u KM

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
KAPITAL	335.265.963	333.842.862
Dionički kapital	315.863.250	315.863.250
Rezerve	7.894.918	7.515.582
Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda	10.084.694	9.705.358
Dobit tekućeg perioda	1.423.101	758.672

Osnovni kapital iskazan je u iznosu od 315.863.250 KM i upisan je u sudski registar. Vlasnička struktura osnovnog kapitala utvrđena je Sporazumom o JP HT d.o.o. Mostar od 26. 10. 2006. godine, koji su potpisali dva najveća osnivača – Vlada Federacije BiH i HT d.d. Zagreb. Osnovni kapital podijeljen je na 31.586.325 običnih dionica, iste klase, nominalne vrijednosti od 10 KM, a u osnovnom kapitalu članovi Društva učestvuju sa sljedećim udjelima:

	Iznos	Procenat (%)
Dioničari	315.863.250	100
Vlada FBiH	158.260.130	50,10
„Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Zagreb	123.505.000	39,10
„Hrvatske pošte“ d.d. Zagreb	16.519.970	5,23
Ostali dioničari	17.578.150	5,57

Vlasnička struktura osnovnog kapitala nije se mijenjala u odnosu na početnu registraciju od 17. 6. 2008. godine.

Zakonske rezerve se formiraju izdvajanjem iz dobiti. Prema Zakonu o privrednim društvima¹⁶ dioničko društvo obavezno je imati fond rezervi u iznosu od najmanje 25% osnovnog kapitala dioničkog društva. U fond rezervi izdvaja se najmanje 10% godišnjeg iznosa neto dobiti sve dok fond rezervi ne dostigne iznos iz člana 180. stav (3) ovog Zakona do kraja pete poslovne godine. Po godišnjem obračunu za petu godinu i naredne poslovne godine dioničko društvo će povećati izdvajanja za ove namjene na 20% godišnjeg iznosa neto dobiti sve dok fond rezervi ne dostigne iznos iz člana 180. Zakona. Fond rezervi se koristi za pokriće gubitaka i drugih nepredviđenih troškova u poslovanju dioničkog društva. U skladu sa članovima 38. i 40. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, odluku o raspodjeli dobiti/dividende ili načinu pokrića gubitka, donosi Skupština na osnovu obrazloženog prijedloga Uprave, uz prethodno pribavljeno mišljenje Odbora za reviziju i odluke o prijedlogu raspodjele dobiti ili pokrića gubitka Nadzornog odbora.

¹⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 48/15

¹⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 72/15, 82/15

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 81/15

6.2.5 Obaveze

U finansijskim izvještajima na datum bilansa, iskazane su obaveze kako slijedi: u KM

	31. 12. 2023.	31. 12. 2022.
OBAVEZE	78.521.052	81.134.971
Dugoročne obaveze	21.185.483	18.462.486
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	16.015.416	16.358.087
Odgođeni prihod	54.174	71.756
Rezervisanja	8.619	11.422
Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	5.107.274	2.021.221
Kratkoročne obaveze	57.335.569	62.672.485
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	19.207.529	34.261.195
Odgođeni prihod	6.890.852	6.922.250
Rezervisanja	1.997.979	1.412.421
Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	29.238.209	20.076.619

Ukupne obaveze iskazane su u iznosu od 78.521.052 KM, od čega su dugoročne obaveze 21.185.483 KM i kratkoročne 57.335.569 KM, i manje su za 3,22% u odnosu na prethodnu godinu.

6.2.5.1 Dugoročne obaveze

Dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 21.185.483 KM, a odnose se na finansijske obaveze po amortizovanom trošku (16.015.416 KM), odgođeni prihod (54.174 KM), rezervisanja (8.619 KM) i ostale obaveze i razgraničenja (5.107.274 KM).

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku odnose se na dugoročni dio obaveze po kreditima (1.372.650 KM) i obaveze po osnovu najmova (14.642.766 KM).

Iskazna obaveza po kreditima odnosi se na dugoročni dio obaveza po robnom kreditu „Amper S.A.“ i „Alcatel Cabel Iberica“ Španija, sa rokom dospjeća 21. 10. 2032. godine i kamatnom stopom od 3%. Kredit je odobren u svrhu finansiranja nabavke stalnih i trajnih obrtnih sredstva, nabavke i instaliranja opreme i softvera, rekonstrukciju telefonske mreže, te obnove telekomunikacijske strukture i izgradnje baznih stanica.

Obaveze po osnovu najmova čine dio ukupnih finansijskih obaveza po najmovima koji su evidentirani u skladu sa MSFI-jem 16 - Najmovi i čine dio ukupnih finansijskih obaveza (detaljno pojašnjeno u tački 6.2.1.2 Izvještaja).

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja iskazana su u iznosu od 5.107.274 KM, a odnose se na dugoročna razgraničenja za IPTV (4.859.322 KM) i naknadu za svjetlovod Izačić – Bihać (247.952 KM). Razgraničenja za IPTV odnose se na kapitalizaciju prava prenosa TV-programa i sadržaja za IPTV.

Naknada za svjetlovod Izačić – Bihać odnosi se na naknadu za ustanovljenu služnost u korist Društva za izgradnju mreže svjetlovodnog kablovskog puta Izačić – Bihać – Brekovicica za period od 25 godina.

6.2.5.2 Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu od 57.335.569 KM, a odnose se na finansijske obaveze po amortizovanom trošku (19.207.529 KM), odgođeni prihod (6.890.852 KM), rezervisanja (1.997.979 KM) i ostale obaveze uključujući i razgraničenja (29.238.209 KM).

Finansijske obaveze po amortizovanom trošku odnose se na obaveze prema dobavljačima (14.439.857 KM) i kratkoročna obaveza najma imovine po osnovu ugovora o najmu u skladu sa MSFI-jem 16 - Najmovi (4.597.090 KM).

Odgođeni prihodi odnose se na pretplate naplaćene za mjesec dana unaprijed (3.417.510 KM) i unaprijed naplaćeni prihod po osnovu usluge prepaid in (3.455.759 KM).

Rezervisanja (1.997.979 KM) odnose se na sudske sporove. Društvo vrši rezervisanja za sudske sporove u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina. Rezervisanje se vrši na osnovu procjene ishoda pojedinačnih sudskih sporova te procijenjenih iznosa u slučaju gubitka spora, a na osnovu Izvještaja za sve pojedinačne sporove koji su pokrenuti protiv Društva koje sačinjavaju Sektor za pravne i regulatorne poslove i Sektor za upravljanje ljudskim resursima. U 2023. godini po osnovu sudskih sporova rezervisano je 646.778 KM (detaljnije pojašnjeno u tački 9. Izvještaja).

Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja najvećim dijelom se odnose na: obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja za decembar 2023. godine i unaprijed obračunate rashode – interkonekcija (16.856.418 KM).

6.2.6 Popis imovine i obaveza

Popis je izvršen na osnovu Odluke Uprave o popisu imovine i obaveza od 3. 10. 2023. godine, Pravilnika o popisu imovine i obaveza i Naputka o popisu imovine i obaveza iz 2012. godine. Odlukom o imenovanju predsjednika i članova Središnjeg povjerenstva za redoviti godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31. 12. 2023. godine i Odlukom o imenovanju predsjednika i članova pojedinačnih povjerenstava za redoviti godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31. 12. 2023. godine od 18. 10. 2023. godine, imenovane su komisije za redovni godišnji popis imovine i obaveza na 31. 12. 2022. godine.

Popisne komisije su izvršile popis, utvrdile popisne razlike i dale prijedlog postupanja sa utvrđenim inventurnim razlikama (rashodovanje, otpis, manjak). Predloženo je da se na teret rashoda knjiži 149.564 KM po utvrđenim popisnim razlikama, a koji se najvećim dijelom odnosi na otpis potrošnog i investicijskog materijala, te rashod neispravne/oštećene opreme. Centralna popisna komisija je na osnovu pojedinačnih izvještaja popisnih komisija u februaru 2023. godine sačinila i dostavila Elaborat o redovnom godišnjem popisu imovine i obaveza sa prijedlozima za dalje postupanje. Uprava Društva je na sjednici održanoj 10. 1. 2024. godine donijela Odluku o usvajanju Elaborata o izvršenom popisu na 31. 12. 2023. godine i Odluku o načinu knjiženja popisnih razlika.

Revizijom smo utvrdili da je proveden cjelovit popis imovine i obaveza, te da je u poslovnim knjigama izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kako nalaže član 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH.

6.3 IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA

U Izvještaju o gotovinskim tokovima iskazani su početno stanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata u iznosu od 48.014.997 KM i konačno stanje u iznosu od 28.572.337 KM, što za rezultat ima negativan novčani tok u iznosu od 19.442.660 KM. Izvještaj o novčanom toku sačinjen je u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.4 IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U Izvještaju o promjenama na kapitalu za 2023. godinu iskazane vrijednosti na pojedinim pozicijama usklađene su sa iskazanim vrijednostima u Bilansu stanja i Bilansu uspjeha. Izvještaj je sačinjen u skladu s Pravilnikom o sadržaju i formi finansijskih izvještaja za privredna društva.

6.5 BILJEŠKE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz finansijske izvještaje u potpunosti su sastavljene u skladu sa zahtjevima MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i

Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, kao i člana 37. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. U Bilješkama uz finansijske izvještaje dati su statistički podaci po bilansnim pozicijama (povećanje, smanjenje, učešće), kao i potrebne informacije i dodatna pojašnjenja korisnicima finansijskih izvještaja.

7. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Vanbilansna evidencija u finansijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 2.978.462 KM, a odnosi se na: tuđu trgovačku robu – komisiona roba (137.283 KM), tuđa stalna sredstva – oprema po ugovoru o zakupu PM Brčko (78.011 KM), ulaganja u niskonaponsku mrežu i trafostanice u sastavu Elektroprivreda HB HZ (1.456.767 KM) i privatizovani stanovi u skladu sa Zakonom o privatizaciji¹⁷ (1.143.747 KM).

8. NABAVKE

Društvo nabavke provodi u skladu sa Pravilnikom o nabavkama koji je donesen 2016. godine. Pravilnikom su uređeni vrste, način i postupak dodjele ugovora odnosno izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavku roba, usluga i/ili radova, kao i uloge, nadležnosti, ovlasti i odgovornosti učesnika unutar Društva u postupcima nabavki, postupak sklapanja ugovora o nabavki, kao i evidentiranje, realizacija i praćenje sklopljenih ugovora o nabavkama.

Društvo ne primjenjuje Zakon o javnim nabavkama prilikom nabavki roba, usluga i radova. Agencija za javne nabavke se obratila Konkurencijskom vijeću po zahtjevu Društva 2014. godine za mišljenje radi utvrđivanja konkurentnosti tržišta u oblasti telekomunikacija. Konkurencijsko vijeće je 2015. godine dostavilo Mišljenje kojim su utvrdili da je relevantno tržište telekomunikacijskih usluga otvoreno za konkurenciju na osnovu prikupljenih podataka od Regulatorne agencije za komunikacije. U skladu sa članom 5. stav 3, Zakona o javnim nabavkama, ukoliko Konkurencijsko vijeće BiH odlukom relevantno tržište proglasi otvorenim za konkurenciju, privredno društvo koje obavlja konkretnu djelatnost nije obavezno primjenjivati Zakon za obavljanje te djelatnosti. **Agencija je nakon pribavljenog mišljenja dostavila dopis 9. 2. 2015. godine u kojem je napomenula da, iako Društvo nije u obavezi da primjenjuje Zakon o javnim nabavkama, dužno je donijeti interna pravila za nabavke kojima će se definisati procedure nabavke, uz poštovanje principa transparentnosti jer se radi o javnim sredstvima, žalbeni postupak i druga pitanja. Uvidom u Pravilnik o nabavkama Društva utvrdili smo da nije predviđena mogućnost žalbe niti u jednom koraku postupaka nabavki, što nije u skladu sa dopisom Agencije kojim je navedeno da se u internom aktu, između ostalog, definiše i žalbeni postupak.**

Pravilnikom je definisano da se Plan nabavki sačinjava jednom godišnje i to krajem tekuće godine, za narednih 12 mjeseci na nivou cijelog Društva, a odobrava se u skladu sa procedurom odobravanja Plana poslovanja. **Plan nabavki za 2023. godinu Uprava Društva usvojila je 17. 3. 2023, a Nadzorni odbor 5. 4. 2023, što nije u skladu sa rokom utvrđenim Pravilnikom o nabavkama.** Ukupno planirane nabavke za 2023. godinu iznose 64.896.616 KM, od čega se na investicije odnosi 50.591.000 KM i na troškove 14.305.616 KM.

Pravilnikom su propisani i postupci putem: javnog konkursa, direktnog dogovora, pozivnog konkursa, takmičarskog dijaloga i direktnog sporazuma.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 26/98

U tabeli su prezentovani podaci o provedenim postupcima nabavki:

u KM

	Iznos (u KM)	Broj postupaka	Revidirano (broj postupaka)
JAVNE NABAVKE	55.358.926	1.027	1.793.172 (23)
Javni konkurs	21.906.956	23	15.585.376 (8)
Direktni dogovor	18.667.561	56	6.613.647 (7)
Pozivni konkurs	13.030.386	70	4.155.590 (8)
Direktni sporazum	1.754.023	878	21.212 (5)

Nabavka obnove Microsoft EA pokrenuta je odlukom Uprave 23. 3. 2023. godine procijenjene vrijednosti 2.500.000 KM putem javnog konkursa uz kriterij najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. Tendersku dokumentaciju preuzeo je jedan dobavljač koji je i dostavio ponudu. Komisija je u Izvještaju za Upravu konstatovala da je dostavljena ponuda kvalifikovana i tehnički prihvatljiva. Pregovori sa dobavljačem su provedeni 19. 4. 2023. godine ali je **prethodno dostavljena ponuda bila konačna i nije bilo pregovora o cijeni**. Uprava je 25. 4. 2023. godine prihvatila izvještaj komisije o provedenom postupku nabavke i odobrila prihvatanje ponude ponuđača Konzorcij Combis d.o.o. Sarajevo i Combis d.o.o. Zagreb i potpisivanje okvirnog sporazuma u iznosu od 1.398.895 USD (2.500.000 KM). Okvirni sporazum potpisan je 25. 4. 2023. godine na rok od 36 mjeseci, od 1. 5. 2023. godine do 30. 4. 2026. godine. Plaćanje je ugovoreno u tri jednaka obroka godišnje. Prva faktura plaćena je u 2023. godini u iznosu od 880.548 KM.

Postupak **nabavke usluga agencije za zakup medija** Društvo je pokrenulo donošenjem odluke 16. 2. 2023. godine putem javnog konkursa procijenjene vrijednosti od 2.400.000 KM uz kriterij najniže cijene. Tendersku dokumentaciju je preuzeo jedan dobavljač koji je i dostavio ponudu, međutim komisija je utvrdila da ponuda nije sačinjena u skladu sa uslovima traženim u tenderskoj dokumentaciji te je Uprava donijela odluku kojom se postupak poništava. Novi postupak pokrenut je Odlukom od 6. 4. 2023. godine, a tendersku dokumentaciju su preuzela dva ponuđača. Do roka za dostavljanje ponuda pristigla je samo jedna ponuda u iznosu od 578.924 KM, koju je komisija ocijenila kao prihvatljivu i koja ispunjava uslove tehničke specifikacije. Komisija je 10. 5. 2023. godine provela pregovore sa ponuđačem ali nije došlo do snižavanja cijena, te je Okvirni sporazum zaključen 23. 5. 2023. godine sa „Pro media group“ d.o.o. Sarajevo do maksimalnog iznosa od 2.400.000 KM, koji Društvo nije obavezno u potpunosti izvršiti, a najdalje na 24 mjeseca od dana potpisa. Usluge se vrše sukcesivno u skladu sa zaključenim ugovorom.

Nabavka dva vozila za potrebe Uprave Društva planirana je Planom nabavki za 2022. godinu i pokrenuta je Odlukom Uprave od 15. 12. 2022. godine ukupne procijenjene vrijednosti 300.000 KM putem pozivnog konkursa uz kriterij za dodjelu ugovora najniža cijena. Imenovana komisija je poziv za dostavljanje ponuda poslala na četiri adrese a do roka za dostavljanje ponuda pristigle su tri ponude. Komisija je u izvještaju o provedenom postupku sačinjenom za Upravu konstatovala da su dostavljene ponude kvalifikovane i tehnički prihvatljive. Komisija je predložila da se prihvati ponuda sa najnižom cijenom ponuđača M.R.M export – import d.o.o. Ljubuški u vrijednosti od 299.900 KM za nabavku dva vozila VW Touareg Elegance 3.0 V6 TDI SCR 4Motion, te je zaključen Ugovor o nabavci 13. 1. 2023. godine, a isporuka je ugovorena sukcesivno, u skladu sa potrebama Društva. Vozila su isporučena u januaru 2023. godine.

Društvo je tokom 2023. godine značajan iznos nabavki u iznosu od 18.667.561 KM, što čini 34% ukupnih nabavki, provelo putem direktnog dogovora. To je postupak u kojem se upit upućuje samo jednom ponuđaču, pri čemu nije predviđeno objavljivanje informacija o postupku na internet-stranici ugovornog organa niti je na drugi način osigurana transparentnost informacija. Primjenjuje se za procijenjene vrijednosti u okviru međunarodnog i domaćeg vrijednosnog razreda. Provođenjem postupaka direktnog dogovora nije osigurana transparentnost nabavke, što nije u skladu sa mišljenjem Agencije za javne nabavke.

Pravilnikom o nabavkama predviđeno je istraživanje tržišta koje se vrši kontinuirano tokom cijele godine, s tim da se aktivnosti intenziviraju neposredno prije, ali i pri samoj izradi godišnjeg plana nabavki. U fazi istraživanja tržišta prije početka postupka nabavke, odjel nabavki u saradnji sa

internim korisnikom smije tražiti ili prihvatiti savjet potencijalnog ponuđača koji se može iskoristiti u izradi dokumentacije, ali takav savjet ne smije imati učinak ograničenja tržišnog takmičenja i diskriminacije. Uvidom u provedene postupke nabavki nisu nam prezentovane metode niti interne procedure istraživanja tržišta kako bi se, a naročito za nabavke velike vrijednosti, utvrdilo kako se procjenjuje iznos nabavke u cilju utvrđivanja cijene i konkurentnosti na tržištu.

Preporuke:

- *donijeti izmjene i dopune Pravilnika o nabavci u dijelu koji se odnosi na pravnu zaštitu učesnika u postupku nabavki, kako bi se osigurala mogućnost podnošenja žalbi;*
- *Planom nabavki predvidjeti provođenje transparentnijih postupaka nabavki roba i usluga, kojima će se osigurati efikasniji način korištenja sredstva Društva;*
- *vršiti analizu i ispitivanje tržišta, kako bi se realno procijenio i planirao iznos nabavke, u skladu sa Pravilnikom o nabavkama.*

9. SUDSKI SPOROVI

Prema podacima Sektora za pravne i regulatorne poslove protiv Društva se vodi 37 sudskih sporova u ukupnom iznosu od 3.176.267 KM. Pored toga, evidentirano je 1.676 pojedinačnih tužbi zaposlenih, koje se odnose na potraživanja za razlike između obračunatih i isplaćenih plaća i plaća po članovima 43. i 45. Granskog kolektivnog ugovora za područje telekomunikacija u FBiH. Inicijalna vrijednost aktivnih tužbenih zahtjeva na 30. 9. 2014. godine iznosila je 7.238.000 KM (bruto iznos potraživanja za razliku plaće sa uključenim doprinosima na plaću). Zaključno sa 31. 12. 2023. godine, po svih 1.676 tužbi općinski sudovi u Mostaru, Čapljini i Konjicu donijeli su prvostepenu presudu u korist Društva. Također, Kantonalni sud u Mostaru je u 588 predmeta potvrdio presude prvostepenih presuda, Vrhovni sud je u deset predmeta odbacio reviziju tužitelja, a Ustavni sud u BiH u jednom predmetu odbacio apelaciju tužitelja i presudio u korist Društva. Uzimajući u obzir ove činjenice, stav Uprave Društva je da će sporovi biti pozitivno riješeni, stoga nisu vršena rezervisanja po ovim sudskim sporovima.

Rezervisanja za sudske sporove vrše se u skladu sa MRS-om 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina i Pravilnikom o računovodstvenim politikama. Rezervisanje za potencijalne obaveze se priznaje kada postoji sadašnja obaveza koja je nastala kao rezultat prošlog događaja, vjerovatno je da će biti odliv resursa za podmirenje obaveze i iznos obaveze se može pouzdano procijeniti i vrijednosno iskazati. Uprava vrši procjenu rezervisanja najmanje jednom godišnje na datum sastavljanja godišnjeg finansijskog izvještaja, kao i preispitivanje postojećih rezervisanja na kraju svakog izvještajnog perioda i njihovo usklađivanje s promjenama procjena. Rezervisanja za započete sudske sporove se procjenjuje na osnovu tužbenog zahtjeva, informacija o visini sudskih troškova i nalazima vještačenja. Odluku o rezervisanjima za sudske sporove donosi Uprava Društva na prijedlog dva sektora: Sektora za pravne i regulatorne poslove i Sektora za upravljanje ljudskim resursima (radni sporovi).

Po osnovu sudskih sporova, u 2023. godini rezervisano je 646.778 KM, od čega se 445.777 KM odnosi na rezervisanje po presudi Općinskog suda u Mostaru od 29. 12. 2023. godine u pravnoj stvari tužitelja Darke Dujmovića radi naknade štete po pravu patenta pod nazivom „Govorni i podatkovni uređaj za prodaju informacija“.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2023. godinu Društvo je 24. 6. 2024. dostavilo komentar, bez dodatne dokumentacije.

Obrazloženja su data za nalaze i preporuke u vezi: korištenja službenih vozila po osnovu najma; opravdanosti isplaćenih stimulativnih otpremnina; obračuna i evidentiranja obaveza za otpremnine i kratkoročne beneficije zaposlenih u skladu sa zahtjevima MRS-a 19 – Primanja zaposlenih; provođenja transparentnijih postupaka nabavki roba i usluga; analize i ispitivanja tržišta prije pokretanja postupaka nabavki.

Uvažena su i inkorporirana u konačan Izvještaj obrazloženja koja se odnose na obračun i evidentiranje obaveza za otpremnine i kratkoročne beneficije zaposlenih u skladu sa zahtjevima MRS-a 19 – Primanja zaposlenih.

Komentari nisu prihvaćeni jer nisu prezentovane nove činjenice, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju, za šta dajemo sljedeća obrazloženja:

- u vezi sa analizom opravdanosti korištenja službenih vozila po osnovu najma navedeno je da je analiza napravljena, ali nije prezentovana prilikom obavljanja revizije, niti uz dostavljeni komentar. Također, navedeno je da se odluka o kupovini ili najmu službenih vozila donosi na osnovu raspoloživog budžeta, te na osnovu nivoa operativnih troškova i da su cijene automobila znatno povećane tokom 2022. i 2023. godine i da se rast cijena izvjesno nastavlja i u 2024. godini. U obrazloženju je dato poređenje troškova najma i kupovine automobila, te su navedene prednosti korištenja najma automobila.

Navedeno nije imalo uticaja na izmjenu nalaza jer Društvo nije dostavilo relevantnu dokumentaciju na osnovu koje bi se moglo potvrditi da je analiza opravdanosti broja službenih vozila po osnovu operativnog najma stvarno urađena;

- u komentaru koji se odnosi na analizu opravdanosti isplate stimulativnih otpremnina koja je znatno uticala na troškove poslovanja navedeno je da su Program poticajnih mjera prihvatile ukupno 64 osobe prosječne starosti 57 godina, prosječnog radnog staža 31 godinu, da 51 zaposlenik koji je prihvatio Program nije imao visoku stručnu spremu, te da je prosječni bruto trošak po isplaćenim stimulativnim otpremninama 14-mjesečni trošak prosječnih plaća Društva. Osim toga, napomenuto je da je sporazumni prestanak ugovora o radu realizovan u skladu sa Planom poslovanja i Programom otpremnina uz saglasnost Nadzornog odbora.

Navedeno obrazloženje nismo prihvatili s obzirom na to da Društvo nije sistematizacijom utvrdilo tačan broj izvršilaca određenog radnog mjesta, te da su u 2023. godini zaposlena 22 nova radnika, kao i da nije dostavljena dodatna dokumentacija koja bi potvrdila opravdanost isplate stimulativnih otpremnina;

- u komentaru koji se odnosi na provođenje transparentnijih postupaka nabavki roba i usluga kojim će se osigurati efikasniji način korištenja sredstva obrazloženo je da se veliki dio ovih nabavki (7.097.016 KM) odnosi na trošak održavanja postojećih telekomunikacijskih sistema (tzv. SLA ugovori – Service Level Agreement), te da nije moguće kupovati telekomunikacijske sisteme od jednog dobavljača, a ugovarati SLA sa drugim dobavljačem. Navedeno je da je potrebno ove nabavke izdvojiti iz iznosa od 18.667.561 KM, koliko ukupno iznosi vrijednost nabavki putem direktnog dogovora.

Data obrazloženja nismo mogli prihvatiti jer se nismo mogli uvjeriti da se iz suštinskih razloga ugovor za održavanje telekomunikacijskih sistema može dodjeliti samo onom dobavljaču od kojeg je i kupljen telekomunikacijski sistem.

- vezano za komentar koji se odnosi na analizu i ispitivanje tržišta, kako bi se realno procijenio i planirao iznos nabavke u skladu sa Pravilnikom o nabavkama, navedeno je da je u Društvu organizovana Grupa za stratešku nabavku koja je vršila istraživanje tržišta samo prilikom većih nabavki za koje postoji realan izvor informacija i cijena, a da se za većinu nabavki prilikom određivanja procijenjene vrijednosti koriste historijski podaci o cijenama, uz uvažavanje inflacije. Također je navedeno da odjel za nabavku sa telekom operaterima u BiH i regiji komunicira vezano za procjenu cijena roba, radova i usluga. Pored toga, navedeno je da će se izmjenama Pravilnika o nabavkama detaljnije definisati obaveza istraživanja tržišta za sve vrste postupaka. S obzirom na to da nisu dostavljeni dokazi o analizi i ispitivanju tržišta prije pokretanja postupaka nabavke, dato obrazloženje nije imalo uticaja na izmjenu nalaza.

Reviziju Javnog preduzeća „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar obavio je revizorski tim u sastavu: Nermina Mahmutović – voditeljica tima, i Ajla Kurbašić – članica tima.

Voditeljica tima

Nermina Mahmutović, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za razvoj, metodologiju i upravljanje
kvalitetom**

Mia Buljubašić, s. r.

**Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju preduzeća u većinskom
državnom valsništvu**

Belma Mušinović, s. r.

V. PRILOZI

- 1. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI**
- 2. IZJAVA RUKOVODSTVA**

JP HT d.d. Mostar

Naziv pravnog lica

Mostar, Kneza Branimira bb

Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti bežične telekomunikacije

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3381002202002707

Broj računa

4227270100006

Identifikacioni broj za direktne poreze

227270100006

Identifikacioni broj za indirektne poreze

61.20

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

180

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU NA KRAJU PERIODA
(BILANS STANJA)**

na dan 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	IMOVINA				
A.	Dugoročna imovina (002+009+014+015+020+021+022+023+024+025+028+033+034)		001	283.604.422	280.446.096
1.	Nekretnine, postrojenja i oprema (003 do 008)		002	206.215.768	206.625.945
1.1.	Zemljište		003	2.009.509	1.983.156
1.2.	Građevinski objekti		004	29.260.228	29.977.541
1.3.	Postrojenja, oprema i namještaj		005	150.512.007	148.436.527
1.4.	Transportna sredstva		006	1.224.766	304.601
1.5.	Ostala dugoročna materijalna imovina		007	371.056	371.056
1.6.	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		008	22.838.202	25.553.064
2.	Imovina s pravom korištenja (010 do 013)		009	18.405.035	19.356.034
2.1.	Zemljište		010	6.204.276	7.142.349
2.2.	Građevinski objekti		011	11.112.055	10.112.874
2.3.	Postrojenja i oprema		012	1.088.704	2.100.811
2.4.	Nematerijalna imovina		013		
3.	Ulaganja u investicijske nekretnine		014		
4.	Nematerijalna imovina (016 do 019)		015	56.824.186	52.118.933
4.1.	Kapitalizirana ulaganja u razvoj		016		
4.2.	Koncesije, patenti, licence i druga prava		017	30.746.624	28.643.855
4.3.	Ostala nematerijalna imovina		018	19.916.056	14.100.951
4.4.	Nematerijalna imovina u pripremi		019	6.161.506	9.374.127

1065071088

Kontrolni broj: 1065071088

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
5.	Biološka imovina		020		
6.	Ulaganja u zavisne subjekte		021	990.000	990.000
7.	Ulaganja u pridružene subjekte		022		
8.	Ulaganja u zajedničke poduhvate		023		
9.	Goodwill		024		
10.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (026+027)		025	9.920	9.920
10.1.	Ulaganja u instrumente kapitala		026	9.920	9.920
10.2.	Obveznice, dati krediti i ostali dužnički instrumenti		027		
11.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku (029 do 032)		028		
11.1.	Depoziti kod banaka		029		
11.2.	Dati krediti		030		
11.3.	Obveznice		031		
11.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		032		
12.	Potraživanja po finansijskim najmovima		033		
13.	Ostala imovina i potraživanja		034	1.159.513	1.345.264
B.	Odgođena porezna imovina		035	1.191.438	1.067.213
C.	Kratkoročna imovina (037+043+044+045+049+054+055+056+057+058+059)		036	128.991.155	133.464.524
1.	Zalihe (038 do 042)		037	6.066.883	6.908.329
1.1.	Sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar		038	497.285	520.844
1.2.	Proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge		039		
1.3.	Gotovi proizvodi		040		
1.4.	Roba		041	5.569.598	6.387.485
1.5.	Dati avansi		042		
2.	Dugoročna imovina namijenjena prodaji i imovina poslovanja koje se obustavlja		043		
3.	Ugovorna imovina		044	3.418.608	3.497.204
4.	Potraživanja od kupaca (046 do 048)		045	43.196.063	42.037.076
4.1.	Kupci - povezane strane		046	17.636	
4.2.	Kupci u zemlji		047	40.809.487	39.282.515
4.3.	Kupci u inostranstvu		048	2.368.940	2.754.561
5.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku (050 do 053)		049	44.894.523	30.000.000
5.1.	Depoziti kod banaka		050	44.894.523	30.000.000
5.2.	Dati krediti		051		
5.3.	Obveznice		052		
5.4.	Ostala finansijska imovina po amortizovanom trošku		053		
6.	Potraživanja po finansijskim najmovima		054		
7.	Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobiti ili gubitku		055		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Derivatni finansijski instrumenti		056		
9.	Novac i novčani ekvivalenti (isključujući prekoračenja po bankovnim računima)		057	28.572.337	48.014.997
10.	Akontacije poreza na dobit		058	75.668	211.280
11.	Ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja		059	2.767.073	2.795.638
D.	UKUPNO IMOVINA (001+035+036)		060	413.787.015	414.977.833
E.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		061	2.978.462	3.039.044
F.	UKUPNO IMOVINA I VANBILANSNA EVIDENCIJA (060+061)		062	416.765.477	418.016.877
	KAPITAL				
1.	Vlasnički kapital (102-103+104+105+106)		101	315.863.250	315.863.250
1.1.	Dionički kapital		102	315.863.250	315.863.250
1.2.	Otkupljene vlastite dionice		103		
1.3.	Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću		104		
1.4.	Državni kapital		105		
1.5.	Ostali oblici vlasničkog kapitala		106		
2.	Dionička premija		107		
3.	Rezerve (109+110)		108	7.894.918	7.515.582
3.1.	Statutarne rezerve		109	7.894.918	7.515.582
3.2.	Ostale rezerve		110		
4.	Revalorizacione rezerve (112+113+114)		111		
4.1.	Revalorizacione rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu		112		
4.2.	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		113		
4.3.	Ostale revalorizacione rezerve		114		
5.	Dobit (116+117)		115	11.507.795	10.464.030
5.1.	Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda		116	10.084.694	9.705.358
5.2.	Dobit tekućeg perioda		117	1.423.101	758.672
6.	Gubitak (119+120)		118		
6.1.	Akumulirani, nepokriveni gubici iz prethodnih perioda		119		
6.2.	Gubitak tekućeg perioda		120		
7.	Kapital koji pripada vlasnicima matičnog društva (101+107+108+111+115-118)		121	335.265.963	333.842.862
8.	Kapital koji pripada vlasnicima manjinskih interesa		122		
A.	UKUPNO KAPITAL (121+122)		123	335.265.963	333.842.862
	OBAVEZE				
B.	Dugoročne obaveze (125+130+131+132)		124	21.185.483	18.462.486
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (126+127+128+129)		125	16.015.416	16.358.087
1.1.	Obaveze po uzetim kreditima		126	1.372.650	1.547.966

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Obaveze po osnovu najmova		127	14.642.766	14.810.121
1.3.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		128		
1.4.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		129		
2.	Odgođeni prihod		130	54.174	71.756
3.	Rezervisanja		131	8.619	11.422
4.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		132	5.107.274	2.021.221
C.	Odgođene porezne obaveze		133		
D.	Kratkoročne obaveze (135+142+143+144+145+146+147)		134	57.335.569	62.672.485
1.	Finansijske obaveze po amortizovanom trošku (136+137+138+139+140+141)		135	19.208.529	34.261.195
1.1.	Obaveze prema dobavljačima		136	14.439.857	25.432.741
1.2.	Ugovorne obaveze		137		
1.3.	Obaveze po uzetim kreditima		138	171.582	177.759
1.4.	Obaveze po osnovu najmova		139	4.597.090	5.200.650
1.5.	Obaveze po izdatim dužničkim instrumentima		140		
1.6.	Ostale finansijske obaveze po amortizovanom trošku		141		3.450.045
2.	Finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		142		
3.	Derivatni finansijski instrumenti		143		
4.	Odgođeni prihod		144	6.890.852	6.922.250
5.	Rezervisanja		145	1.997.979	1.412.421
6.	Obaveze za porez na dobit		146		
7.	Ostale obaveze, uključujući i razgraničenja		147	29.238.209	20.076.619
E.	UKUPNO OBAVEZE (124+133+134)		148	78.521.052	81.134.971
F.	UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE (123+148)		149	413.787.015	414.977.833
G.	VANBILANSNA EVIDENCIJA		150	2.978.462	3.039.044
H.	UKUPNO KAPITAL, OBAVEZE I VANBILANSNA EVIDENCIJA (149+150)		151	416.765.477	418.016.877

Mostar, 14.02.2024.

Mjesto i datum

MATIĆ (IVAN) ANKICA

Certificirani računovođa

0758/5

Broj licence

Goran Kraljević

Direktor

M.P.

JP HT d.d. Mostar
 Naziv pravnog lica
Mostar, Kneza Branimira bb
 Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti bežične telekomunikacije

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3381002202002707

Broj računa

4227270100006

Identifikacioni broj za direktne poreze

227270100006

Identifikacioni broj za indirektno poreze

61.20

Šifra djelatnosti po KDBiH 2010

180

Šifra opštine

**IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU ZA PERIOD
 (BILANS USPJEHA)**

za period od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
	BILANS USPJEHA				
A.	Prihodi iz ugovora s kupcima (202+206+210)		201	200.005.734	193.800.382
1.	Prihodi iz ugovora sa povezanim stranama (203 do 205)		202	21.861	
1.1.	Prihodi od prodaje robe		203		
1.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		204		
1.3.	Prihodi od pruženih usluga		205	21.861	
2.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na domaćem tržištu (207 do 209)		206	180.766.692	174.665.410
2.1.	Prihodi od prodaje robe		207	23.215.384	23.835.404
2.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		208		
2.3.	Prihodi od pruženih usluga		209	157.551.308	150.830.006
3.	Prihodi iz ugovora sa nepovezanim stranama na inostranom tržištu (211 do 213)		210	19.217.181	19.134.972
3.1.	Prihodi od prodaje robe		211		
3.2.	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda		212		
3.3.	Prihodi od pruženih usluga		213	19.217.181	19.134.972
B.	Ostali prihodi i dobici (215+230+241+242+243+244+245+246+247+251)		214	9.132.095	8.920.746
1.	Dobici od dugoročne nefinansijske imovine (216 do 229)		215	20.445	48.971
1.1.	Neto dobici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		216	20.445	48.971

1153976987

Kontrolni broj: 1153976987

str. 1 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.2.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		217		
1.3.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nije bilo postojećih revalorizacionih rezervi		218		
1.4.	Neto dobiti od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		219		
1.5.	Neto povećanja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		220		
1.6.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		221		
1.7.	Neto dobiti od otuđenja nematerijalne imovine		222		
1.8.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		223		
1.9.	Neto dobiti od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		224		
1.10.	Neto dobiti od otuđenja biološke imovine		225		
1.11.	Neto povećanja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		226		
1.12.	Neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti biološke imovine		227		
1.13.	Neto dobiti od dugoročne imovine namijenjene prodaji		228		
1.14.	Ostali neto dobiti od otpuštanja ranije priznatih gubitaka od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		229		
2.	Dobici od finansijske imovine (231 do 240)		230		
2.1.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po amortizovanom trošku		231		
2.2.	Neto otpuštanja ranije priznatih kreditnih gubitaka od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		232		
2.3.	Neto dobiti od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		233		
2.4.	Neto dobiti od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		234		
2.5.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		235		
2.6.	Neto povećanja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		236		
2.7.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		237		
2.8.	Neto dobiti od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		238		
2.9.	Neto dobiti od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		239		
2.10.	Ostali neto dobiti od finansijske imovine		240		
3.	Neto otpuštanja rezervisanja		241		
4.	Neto dobiti od trgovanja derivatima		242		
5.	Prihodi od prodaje materijala, neto		243		
6.	Viškovi i ostala pozitivna usklađenja zaliha		244	10.571	
7.	Prihodi od dividendi		245	858	

Kontrolni broj: 1153976987

str. 2 od 5

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
8.	Udio u dobiti pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		246		
9.	Finansijski prihodi (248+249+250)		247	2.383.413	1.887.837
9.1.	Prihodi od kamata		248	1.876.443	1.626.814
9.2.	Neto pozitivne kursne razlike		249	6.088	
9.3.	Ostali finansijski prihodi		250	500.882	261.023
10.	Ostali prihodi i dobici		251	6.716.808	6.983.938
C.	Ukupno prihodi (201+214)		252	209.137.829	202.721.128
D.	Poslovni rashodi (254+255+256+257+258+262+269+270)		253	202.215.970	195.095.885
1.	Nabavna vrijednost prodane robe		254	23.986.550	22.952.470
2.	Promjene u zalihama gotovih proizvoda, poluproizvoda i proizvodnje u toku, neto (+) / (-)		255		
3.	Troškovi sirovina i materijala		256	758.492	599.495
4.	Troškovi energije i goriva		257	6.176.879	6.043.620
5.	Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (259 do 261)		258	51.671.679	48.601.637
5.1.	Bruto plaće zaposlenih		259	39.133.727	35.830.546
5.2.	Ostale naknade zaposlenih		260	12.197.888	12.450.892
5.3.	Troškovi ostalih angažovanih fizičkih lica, uključujući članove odbora		261	340.064	320.199
6.	Amortizacija (263 do 268)		262	52.759.158	50.780.969
6.1.	Nekretnine, postrojenja i oprema		263	28.906.999	29.344.622
6.2.	Investicijske nekretnine		264		
6.3.	Imovina s pravom korištenja		265	6.005.020	6.340.365
6.4.	Nematerijalna imovina		266	17.847.139	15.095.982
6.5.	Biološka imovina		267		
6.6.	Ostala dugoročna imovina po osnovu ugovora sa kupcima		268		
7.	Troškovi primljenih usluga		269	47.354.575	47.079.737
8.	Ostali poslovni rashodi i troškovi		270	19.508.637	19.037.957
E.	Ostali rashodi i gubici (272+287+298+299+300+301+302+303+304+308)		271	5.444.260	6.796.938
1.	Gubici od dugoročne nefinansijske imovine (273 do 286)		272	74.679	158.073
1.1.	Neto gubici od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme		273		
1.2.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		274	74.679	158.073
1.3.	Neto gubici od promjene revalorizovane vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za koje nema postojećih revalorizacionih rezervi		275		
1.4.	Neto gubici od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine		276		
1.5.	Neto smanjenja vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine koja se vode po fer vrijednosti		277		
1.6.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti investicijskih nekretnina		278		
1.7.	Neto gubici od otuđenja nematerijalne imovine		279		
1.8.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine		280		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
1.9.	Neto gubici od prestanka priznavanja imovine s pravom korištenja		281		
1.10.	Neto gubici od otuđenja biološke imovine		282		
1.11.	Neto smanjenja vrijednosti biološke imovine koja se vodi po fer vrijednosti		283		
1.12.	Neto gubici od umanjenja vrijednosti biološke imovine		284		
1.13.	Neto gubici od dugoročne imovine namijenjene prodaji		285		
1.14.	Ostali neto gubici od umanjenja vrijednosti dugoročne nefinansijske imovine		286		
2.	Gubici od finansijske imovine (288 do 297)		287	180.447	
2.1.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po amortizovanom trošku		288	180.447	
2.2.	Neto kreditni gubici od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		289		
2.3.	Neto gubici od prestanka priznavanja finansijske imovine po amortizovanom trošku		290		
2.4.	Neto gubici od modifikacija finansijske imovine po amortizovanom trošku koje nisu rezultirale prestankom priznavanja		291		
2.5.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po amortizovanom trošku		292		
2.6.	Neto smanjenja vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		293		
2.7.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		294		
2.8.	Neto gubici od otuđenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		295		
2.9.	Neto gubici od reklasifikacija finansijske imovine između poslovnih modela		296		
2.10	Ostali neto gubici od finansijske imovine		297		
3.	Troškovi rezervisanja, neto		298	597.795	933.089
4.	Neto gubici od trgovanja derivatima		299		
5.	Rashodi od prodaje materijala, neto		300		
6.	Manjkovi i ostala negativna usklađenja zaliha		301	126.659	77.940
7.	Udio u gubitku pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		302		
8.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		303		
9.	Finansijski rashodi (305 do 307)		304	1.538.866	2.177.322
9.1.	Rashodi od kamata		305	1.538.866	2.036.177
9.2.	Neto negativne kursne razlike		306		141.145
9.3.	Ostali finansijski rashodi		307		
10.	Ostali rashodi i gubici		308	2.925.814	3.450.514
F.	Ukupno rashodi (253+271)		309	207.660.230	201.892.823
G.	Dobit iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (252-309)		310	1.477.599	828.305
H.	Gubitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (309-252)		311	0	0
I.	Porez na dobit (313+314)		312	54.498	69.633
1.	Tekući porez na dobit		313	178.724	233.514
2.	Odgođeni porez na dobit (315-316+317-318)		314	-124.226	-163.881
2.1.	Efekat smanjenja odgođene porezne imovine		315	335.822	222.636

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6
2.2.	Efekat povećanja odgođene porezne imovine		316	460.048	386.517
2.3.	Efekat povećanja odgođenih poreznih obaveza		317		
2.4.	Efekat smanjenja odgođenih poreznih obaveza		318		
J.	Dobit iz redovnog poslovanja (310-312)		319	1.423.101	758.672
K.	Gubitak iz redovnog poslovanja (311+312)		320	0	0
L.	Dobit ili gubitak od obustavljenog poslovanja		321		
M.	Dobit (319+321)		322	1.423.101	758.672
N.	Gubitak (320-321)		323	0	0
IZVJEŠTAJ O OSTALOM UKUPNOM REZULTATU					
O.	Ostali ukupni rezultat (325+331)		324		
1.	Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha (326+327+328+329-330)		325		
1.1.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		326		
1.2.	Efekti proistekli iz transakcija zaštite ("hedging")		327		
1.3.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		328		
1.4.	Ostale stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha		329		
1.5.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		330		
2.	Stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha (332+333+334+335+336+337-338)		331		
2.1.	Revalorizacija zemljišta i građevina		332		
2.2.	Povećanje/(smanjenje) fer vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		333		
2.3.	Aktuarski dobici/(gubici) od planova definiranih primanja		334		
2.4.	Dobici ili gubici po osnovu preračunavanja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		335		
2.5.	Udio u ostalom ukupnom rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata primjenom metode udjela		336		
2.6.	Ostale stavke koje neće biti reklasifikovane u bilans uspjeha		337		
2.7.	Porez na dobit koji se odnosi na ove stavke		338		
P.	UKUPNI REZULTAT (322-323+324)		339	1.423.101	758.672
	Zarada po dionici				
	a) Osnovna zarada po dionici		340		
	b) Razrijeđena zarada po dionici		341		
	Dobit/(gubitak) koja pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		342		
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		343		
	Ukupni rezultat koji pripada:				
	a) Vlasnicima matičnog društva		344		
	b) Vlasnicima manjinskih interesa		345		

Mostar, 14.02.2024.

Mjesto i datum

MATIĆ (IVAN) ANKICA

Certificirani računovođa

0758/5

M.P.

Goran Kraljević

Direktor

Kontrolni broj: 1153976987

str. 5 od 5

JP HT d.d. Mostar
Naziv pravnog lica
Mostar, Kneza Branimira bb
Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti bežične telekomunikacije
Djelatnost
UniCredit Bank d.d. Mostar
Naziv banke
3381002202002707
Broj računa

4227270100006
Identifikacioni broj za direktne poreze
227270100006
Identifikacioni broj za indirektno poreze

61.20
Šifra djelatnosti po KDBiH 2010
180
Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
(IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA)
(Indirektna metoda)
za period od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

- u KM -

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI					
1.1.	Dobit/(gubitak) prije oporezivanja		(+)(-)	501	1.477.599	828.305
1.2.	Usklađenja:					
1.2.1.	Amortizacija		(+)	502	46.754.138	44.440.604
1.2.2.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nekretnina, postrojenja i opreme, neto		(+)(-)	503	-20.445	-48.971
1.2.3.	(Dobit)/gubitak od otuđenja ulaganja u investicijske nekretnine, neto		(+)(-)	504		
1.2.4.	(Dobit)/gubitak od otuđenja nematerijalne imovine, neto		(+)(-)	505		
1.2.5.	(Dobit)/gubitak od dugoročne imovine namijenjene prodaji, neto		(+)(-)	506		
1.2.6.	Umanjenje vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	507	74.679	158.073
1.2.7.	Umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina		(+)	508		
1.2.8.	Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine		(+)	509		
1.2.9.	Efekti promjene fer vrijednosti ulaganja u investicijske nekretnine, neto		(+)(-)	510		
1.2.10.	Efekti promjene fer vrijednosti biološke imovine, neto		(+)(-)	511		
1.2.11.	Efekti promjene vrijednosti instrumenata kapitala po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)(-)	512		
1.2.12.	(Dobit)/gubitak od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto		(+)(-)	513		

1785918078

Kontrolni broj: 1785918078

str. 1 od 4

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
1.2.13.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, neto		(+)(-)	514		
1.2.14.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od potraživanja od kupaca, neto		(+)(-)	515	2.491.654	2.768.287
1.2.15.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ugovorne imovine, neto		(+)(-)	516		
1.2.16.	(Otpuštanje)/Ispravka vrijednosti za gubitke od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku, neto		(+)(-)	517	195.750	
1.2.17.	Viškovi, manjkovi, otpisi i prilagođavanje vrijednosti zaliha, neto		(+)(-)	518	-10.571	77.940
1.2.18.	Otpisane obaveze		(-)	519		
1.2.19.	(Otpuštanje)/dodatno priznata rezervisanja, neto		(+)(-)	520	585.558	886.181
1.2.20.	Udio u rezultatu pridruženog društva i zajedničkog poduhvata		(+)(-)	521		
1.2.21.	Umanjenje vrijednosti goodwill-a		(+)	522		
1.2.22.	Prihod od dividendi priznat u bilansu uspjeha		(-)	523	-858	
1.2.23.	Prihodi od kamata i finansijskog najma priznati u bilansu uspjeha		(-)	524	-2.383.413	-1.887.837
1.2.24.	Finansijski rashodi priznati u bilansu uspjeha		(+)	525	1.538.866	2.177.322
1.3.	Promjene u obrtnom kapitalu					
1.3.1.	Smanjenje/(povećanje) zaliha		(+)(-)	526	841.446	-1.774.781
1.3.2.	Smanjenje/(povećanje) potraživanja od kupaca		(+)(-)	527	-1.158.987	-1.936.324
1.3.3.	Smanjenje/(povećanje) ostale imovine i potraživanja		(+)(-)	528	164.177	207.611
1.3.4.	Smanjenje/(povećanje) ugovorne imovine		(+)(-)	529	78.596	635.225
1.3.5.	Povećanje/(smanjenje) obaveza prema dobavljačima		(+)(-)	530	-10.992.884	7.400.087
1.3.6.	Povećanje/(smanjenje) ostalih obaveza		(+)(-)	531	12.588.702	-1.833.506
1.3.7.	Povećanje/(smanjenje) ugovornih obaveza		(+)(-)	532		
1.4.	Plaćeni porez na dobit		(-)	533	-54.498	-69.633
A.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u poslovnim aktivnostima (501 do 533)		(+)(-)	534	52.169.509	52.028.583
2.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ ULAGAČKIH AKTIVNOSTI					
2.1.	Odlivi po osnovu kupovine nekretnina, postrojenja i opreme		(-)	535	-29.971.106	-28.861.654
2.2.	Prilivi po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme		(+)	536	67.929	48.971
2.3.	Odlivi po osnovu kupovine investicijskih nekretnina		(-)	537		
2.4.	Prilivi po osnovu prodaje investicijskih nekretnina		(+)	538		
2.5.	Odlivi po osnovu kupovine nematerijalne imovine		(-)	539	-21.231.514	-18.084.746
2.6.	Prilivi po osnovu prodaje nematerijalne imovine		(+)	540		
2.7.	Odlivi po osnovu kupovine biološke imovine		(-)	541		
2.8.	Prilivi po osnovu prodaje biološke imovine		(+)	542		
2.9.	Prilivi po osnovu prodaje dugoročne imovine namijenjene prodaji		(+)	543		

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
2.10.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(-)	544		
2.11.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(+)	545		
2.12.	Ulaganja u finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(-)	546		
2.13.	Prilivi od finansijske imovine po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha		(+)	547		
2.14.	Ulaganja u ostalu finansijsku imovinu po amortizovanom trošku		(-)	548		
2.15.	Prilivi od ostale finansijske imovine po amortizovanom trošku		(+)	549		3.363
2.16.	Primljena kamata i prihod od finansijskog najma		(+)	550		
2.17.	Naplaćena potraživanja od finansijskog najma		(+)	551		
2.18.	Naplaćena potraživanja od finansijskog podnajma		(+)	552		
2.19.	Kupovina udjela u zavisnim društvima		(-)	553		
2.20.	Prilivi od otuđenja udjela u zavisnim društvima		(+)	554		
2.21.	Kupovina udjela u pridruženim društvima		(-)	555		
2.22.	Prilivi od otuđenja udjela u pridruženim društvima		(+)	556		
2.23.	Kupovina udjela u zajedničkim poduhvatima		(-)	557		
2.24.	Prilivi od otuđenja udjela u zajedničkim poduhvatima		(+)	558		
2.25.	Primljene dividende		(+)	559		
2.26.	Prilivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(+)	560		
2.27.	Odlivi po osnovu trgovanja derivatnim finansijskim instrumentima		(-)	561		
2.28.	Ostali prilivi iz ulagačkih aktivnosti		(+)	562		29.545.191
2.29.	Ostali odlivi iz ulagačkih aktivnosti		(-)	563	-15.000.000	
B.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u ulagačkim aktivnostima (535 do 563)		(+)(-)	564	-66.134.691	-17.348.875
3.	GOTOVINSKI TOKOVI IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI					
3.1.	Prilivi od emisije dionica/uplaćeni vlasnički kapital		(+)	565		
3.2.	Sticanje vlastitih dionica		(-)	566		
3.3.	Prilivi od prodaje stečenih vlastitih dionica		(+)	567		
3.4.	Isplaćene dividende		(-)	568		
3.5.	Prilivi od uzetih kredita		(+)	569		
3.6.	Otplata glavnice uzetih kredita		(-)	570	-181.493	-62.520
3.7.	Otplata kamate po uzetim kreditima		(-)	571		
3.8.	Otplata glavnice po najmovima		(-)	572	-770.915	-3.067.785
3.9.	Otplata kamate po najmovima		(-)	573	-1.151.475	-893.468
3.10.	Prilivi po osnovu izdatih dužničkih instrumenata		(+)	574		
3.11.	Odlivi po osnovu otplate izdatih dužničkih instrumenata		(-)	575		
3.12.	Ostali prilivi iz finansijskih aktivnosti		(+)	576		
3.13.	Ostali odlivi iz finansijskih aktivnosti		(-)	577	-3.379.683	-3.263.503

Redni broj	Pozicija	Bilješka	Oznaka (+)/(-)	Oznaka za AOP	Od 01.01. do 31.12. tekuće godine	Od 01.01. do 31.12. prethodne godine
1	2	3	4	5	6	7
C.	Neto gotovinski tok koji je generisan/(korišten) u finansijskim aktivnostima (565 do 577)		(+)(-)	578	-5.483.566	-7.287.276
4.	NETO POVEĆANJE/(SMANJENJE) GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA (A+B+C)		(+)(-)	579	-19.448.748	27.392.432
5.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU PERIODA		(+)(-)	580	48.014.997	20.763.710
6.	EFEKTI PROMJENE DEVIZNIH KURSEVA GOTOVINE I GOTOVINSKIH EKVIVALENATA		(+)(-)	581	6.088	-141.145
7.	GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (4+5+6)		(+)(-)	582	28.572.337	48.014.997

Mostar, 14.02.2024.

Mjesto i datum

MATIĆ (IVAN) ANKICA

Certificirani računovođa

0758/5

Broj licence

M.P.

Goran Kraljević

Direktor

JP HT d.d. Mostar

Naziv pravnog lica

Mostar, Kneza Branimira bb

Sjedište i adresa pravnog lica

Djelatnosti bežične telekomunikacije

Djelatnost

UniCredit Bank d.d. Mostar

Naziv banke

3381002202002707

Broj računa

4227270100006

Identifikacioni broj za direktne poreze

227270100006

Identifikacioni broj za indirektne poreze

61.20

Šifra djelatnosti po KDBIH 2010

180

Šifra opštine

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine

Mostar

Mjesto

MATIĆ (IVAN) ANKICA

Certificirani računovođa

0758/5

Broj licence

Goran Kraljević

Direktor

14.02.2024.

Datum

063/795-037

Kontakt

1889747219

Kontrolni broj: 1889747219

str. 1 od 2

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
za period koji završava na dan 31.12.2023. godine

VRSTA PROMJENE NA KAPITALU	Oznaka za AOP	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG DRUŠTVA						Akumulirana neraspoređena dobit/(nepokriveni gubitak)	UKUPNO (3+4+5+6+7+8+9)	KAPITAL KOJI PRIPADA VLASNICIMA MANJINSKIH INTERESA	UKUPNI KAPITAL (10+11)
		Dionički kapital	Dionička premija	Rezerve	Revalorizacijske rezerve za nekretnine, postrojenja i opremu	Revalorizacijske rezerve za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Ostale revalorizacijske rezerve				
		Vlasnički udjeli									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Stanje na dan 31.12.2021. godine	901	315.863.250		7.409.073				9.811.867	333.084.190		
2. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	902										
3. Efekti retroaktivnog prepravljaja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	903										
4. Ponovno iskazano stanje na dan 31.12.2021., odnosno 01.01.2022. (901+902+903)	904	315.863.250		7.409.073				9.811.867	333.084.190		
5. Dobit/(gubitak) za period	905							758.672	758.672		
6. Ostali ukupni rezultat za period	906										
7. Ukupni rezultat (905+906)	907							758.672	758.672		
8. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	908										
9. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	909										
10. Objavljene dividende	910										
11. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	911			106.509				-106.509	0		
12. Ostale promjene	912										
13. Stanje na dan 31.12.2022. godine (904+907+908-909-910+911+912)	913	315.863.250		7.515.582				10.464.030	333.842.862		
14. Efekti retroaktivne primjene promjena računovodstvenih politika	914										
15. Efekti retroaktivnog prepravljaja iznosa priznatih u skladu sa MRS 8	915										
16. Ponovo iskazano stanje na početku perioda 01.01.2023. godine (913+914+915)	916	315.863.250		7.515.582				10.464.030	333.842.862		
17. Dobit/(gubitak) za godinu	917							1.423.101	1.423.101		
18. Ostali ukupni rezultat za godinu	918										
19. Ukupni rezultat (917+918)	919							1.423.101	1.423.101		
20. Emisija dioničkog kapitala i drugi oblici povećanja vlasničkog kapitala	920										
21. Sticanje vlastitih dionica i drugi oblici smanjenja vlasničkog kapitala	921										
22. Objavljene dividende	922										
23. Drugi oblici rasporeda dobiti i pokriće gubitka	923			379.336				-379.336	0		
24. Ostale promjene	924										
25. Stanje na kraju perioda na dan 31.12.2023. godine (916+919+920-921-922+923+924)	925	315.863.250		7.894.918				11.507.795	335.265.963		

JP HT d.d. Mostar
Uprava Društva

Broj protokola: D-01-1472/24-1

Mostar, 20.06.2024. godine

JP Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar
Kneza Branimira bb, 88 000 Mostar, BiH | T +387 36 395000 | F +387 36 395279 | www.hteronet.ba
Identifikacijski broj: 4227270100006
Matični-registarski broj subjekta upisanog kod Općinskog suda Mostar: 1-10868
PDV broj: 227270100006
Transakcijski račun kod UniCredit bank d.d. Mostar: 3381002202007207
Transakcijski račun kod Raiffeisen bank d.d. Sarajevo (filijala Mostar): 1610200023800018
Transakcijski račun kod Addiko bank d.d. Sarajevo: 3060190000145509

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U F BiH
Ložionička 3, 71 000 Sarajevo

IZJAVA UPRAVE

Ova izjava (u skladu sa zahtjevima ISSAI 2580) se daje u vezi sa vašom finansijskom revizijom **Javnog preduzeća „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar** za 2023. godinu, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Izjava se daje takođe sa svrhom potvrđivanja da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima **Javnog preduzeća „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar** u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa nadležnom zakonskom i drugom pravnom regulativom.

Potvrđujemo sljedeće (po našem najboljem znanju i uvjerenju, nakon ispitivanja koje smo smatrali neophodnim kako bi smo se odgovarajuće informisali):

Finansijski izvještaji

- Ispunili smo svoju odgovornost za pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Značajne pretpostavke koje smo koristili u izradi računovodstvenih procjena, uključujući i one mjerene po fer vrijednosti su razumne i osnovane.

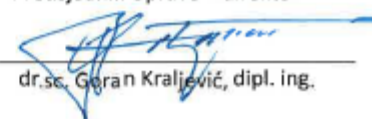
- Odnosi i transakcije između povezanih strana su adekvatno računovodstveno obuhvaćene i objavljene u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, Međunarodnim računovodstvenim standardima, Konceptualnim okvirom za finansijsko izvještavanje i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.
- Svi događaji nakon datuma finansijskih izvještaja i za koje Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja zahtijevaju prepravljanje ili objavljivanje bili su prepravljani ili objavljeni.
- Pravilno smo procijenili, evidentirali i objavili sve gubitke po osnovu nenaplativih potraživanja, preuzetih obaveza i obezvrjeđivanja imovine.
- Preduzeli smo neophodne aktivnosti da spriječimo prevare i zloupotrebe javnih sredstava, za slučajeve koji su nam bili poznati.
- Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima nadležne zakonske i druge pravne regulative, koje bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Nabavke roba, usluga i radova smo proveli u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, rukovodeći se principima racionalnog trošenja javnih sredstava i obezbjeđivanja najboljeg kvaliteta nabavljenih roba, usluga i radova.
- Postupili smo u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora (koje smo zaključili tokom godine ili u ranijem periodu), a koje bi, u slučaju nepridržavanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
- Sve transakcije evidentirane u računovodstvenim evidencijama i prezentovane su u finansijskim izvještajima.
- Omogućili smo vam:
 - Pristup svim poslovnim knjigama, evidencijama i dokumentaciji za koje smatramo da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja.
 - Pristup svim informacijama o sudskim sporovima u toku pokrenutih protiv **Javnog preduzeća „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar** i pokrenutih od strane **Javnog preduzeća „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar**, procjene ishoda tih sporova, kao i procjenu rezervisanja za iste.
 - Pristup dokumentaciji vezanoj za sudska poravnjenja i isplate po tim osnovama.
 - Dodatne informacije koje ste zahtijevali od nas za potrebe revizije.
 - Neograničen pristup osobama u **Javnom preduzeću „Hrvatske telekomunikacije“ d.d. Mostar** za koje ste vi utvrdili da je neophodno da daju revizorske dokaze.

Pružene informacije

- Dali smo vam sve značajne informacije vezane za finansijske izvještaje koje zahtijevaju odredbe važećih zakonskih i drugih relevantnih propisa kojima je isto utvrđeno.
- Otkrili smo vam sve poznate slučajeve neusklađenosti sa zakonskom i drugom pravnom regulativom ili sumnjama da one postoje.
- Otkrili smo vam indentitet subjektivih povezanih stranaka i sve odnose i transakcije koje su nam poznate.
- Dali smo vam sve informacije u vezi sa prijevarom i sumnjom da ona postoji za koje imamo saznanja i koja može uticati na instituciju, a uključuje:
 - Rukovodstvo
 - Zaposlene koji imaju značajnu ulogu u internoj kontroli
 - Ostale, u situacijama gdje prijevara može imati materijalno značajan efekat na finansijske izvještaje.

Predsjednik Uprave – direktor

dr.sc. Goran Kraljević, dipl. ing.

Metodologija za finansijsku reviziju

MFR-IZR-11.b.